Pirmas Lietuvių Darbininkų Dienraštis
Išeina Kasdien, Apart Nedėldienių

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY

Darbininkai Visų Šalių, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, o Išlaimėsit Pasaulį!

No. 71 | Telephone, Stagg 3878 | Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Kovo (March) 25 d., 1929 | Pavienio Numerio Kaina 4c | Metai XIX, Dienraščio XI

KRISLAI

Ekskursija į Sovietiją. Plepalai ir Teroras. Galė Mūsų Spaudos. Užrašinėjant Laikraščius Šachmatai ir Čekeriai

Rašo *Papilietis*

"Laisvė" rengia ekskursiją į Sovietų Sąjungą. Puiku! Vietoje važiuoti į fašistinę Lietuvą, važiuokime į savo draugų valdomą šalį. Ką gi gražesnio galime matyti, kaip darbininkų valdomą šeštą dalį pasaulio! Nesigailėkite kaštų. Kurie tik išgalite, važiuokite pasižiūrėti proletarinės revoliucijos laimėjimų.

1919 ir 1920 metais Grigaitis bandė įplepėti, kad būk kas siuntinėjąs jam grasinimus ir tuomi norėjo apjuodinti bolševikiškus žmones. Kiek vėliau kvarktelėjo ir vištplunksnis Vitaitis, kad ir jam esą grasinama. Tačiaus iki šių dienų nematėme jokio ženklo, kad bent kas blogo būtų fašistiniam abazui padaryta iš kairiosios pusės. Gi tuo tarpu bolševikiškos įstaigos jau atvirai terorizuojama: "Vilnis" užpulta ginkluotų teroristų ir padegta.

Fašistinių gaivalų prapliupimas šlykščiai apmeluoti bolševikiškas organizacijas ir spaudą mums nekenkė. Jų vyriausias gončas Zabulionis, skalijęs per "Keleivį", "Naujienas" ir "Tėvynę", sugautas suktybėje ir patupdytas į kalėjimą. Visa eilė teismiškų atakų ant "Laisvės" ir "Vilnies" iš buržuazinio abazo išėjo ne ant naudos jiems patiems. Uždegimas "Vilnies" irgi nebus ant naudos mūsų priešams. Jie tai žino. Bet mūsų spauda yra taip galinga, kad fašistiniai elementai imasi net ir tokių įmonių kovai prieš ją, kurios dažnai, kerta į žandą jiem patiem. Patarlė—"skęstantis ir už britvos stveriasi" jiems atatinka. Desperacija verčia juos tai daryti.

Skaudžiausias antausis bus fašistinei koalicijai, kad visi klasiniai sąmoningi darbininkai pasiryžusiai platins "Laisvę", "Vilnį" ir "Darbininkių Balsą".

Eikime į darbininkų stubas, aiškinkime, koks skirtumas yra tarp buržuazinės ir komunistinės lietuvių spaudos. Plačiai išaiškinkime, kodel šmeižtais, teismais ir net ugnimi buržuazija puola mus.

Jau turime suorganizavę geroką skaičių darbininkiško jaunimo kliubų. Prie apšvietos, rekreacijos ir fizikinio sporto verta prikergti šachmatų ir čekerių lošimai. Protinė gimnastika taip pat reikalinga, kaip ir fizikinė.

Vilkai Šeimininkauja Perlojoj

PERLOJA (Alytaus ap.). Kovo 14 į 15 dieną naktį šeši vilkai atėjo į tankiai apgyvento kaimo vidurį ir norėjo išplėšti tvartą, bet nepasisekė, tik langelį išgrūdo; išeidami išsinešė porą šunų.

Šią žiemą vilkai "oficialiai" antrą kartą aplankė Perlojį. Lapkričio mėn., Alytaus medžiotojams po medžioklės dar kaime tebesant, apie 8 val. vakaro trys vilkai kitame gale kaimo išsileido iš tvarto avis, iš jų tris pasigavę pasinešėjo porą varsnų ir sudorojo.

Kelis kartus buvo aplankę ir "neoficialiai" pavieniui, nusinešdami ar šunį ar paršą.

Helsingfors, Finlandija.—Penktadienį Finlandijos parlamentas ratifikavo Kelloggo anti-karinį paktą. Devyniolika komunistų atstovų balsavo prieš ratifikavimą.

200 Anglijos Firmų Siunčia Delegaciją Sovietų Sąjungon

LONDONAS.— Šiandien išvyksta į Sovietų Sąjungą didelė Anglijos industrialistų delegacija. Arti 200 firmų siunčia atstovus. Apie 100 asmenų išvyksta. Tai yra didžiausia delegacija, kokia buvo pasiųsta iš Anglijos.

Delegacijos tikslas bus užmegsti bizniškus santikius su Sovietų Sąjunga.

Kaip Monarchistai Sufabrikavo Zinovjevo Laišką

BERLYNAS.— Dabar paaiškėjo, kad monarchistas Vladimiras Orlovas ir jo draugas Aleksandras Gumanskis, nariai šaikos, kuri sufabrikavo senatoriaus Borah dokumentus parodymui, būk jis gavęs pinigų nuo Sovietų valdžios, yra taipgi sufabrikavę pagarsėjusį Zinovjevo laišką (1924 metais). Tas laiškas dalinai privedė Ramsay MacDonald kabinetą prie žlugimo.

Berlyno policija toliaus tyrinėja Orlovo šaikos veikimą.

Orlovas, kartu su savo partneriu Sumarakovu, kuris taipgi tapo suareštuotas, kuomet bandė parduoti sufabrikuotą senatoriaus Borah laišką New York Evening Post atstovui, laukia teismo; jie yra apkaltinti suktybėj. O Gumanski, Orlovo vyriausias pagelbininkas, laikomas po areštu del išdeportavimo iš Prūsijos.

Pasikalbėjime su policija Gumanski pareiškė, kad jis ir Orlovas asmeniškai darbavosi fabrikavime Zinovjevo laiško. Tas laiškas buvo taip sufabrikuotas, kad būk jis atėjęs š Komunistų Internacionalo Anglijos Komunistų Partijai ir tarp kitko raginęs Partiją suorganizuoti branduolius Anglijos armijoj. Gumanski pasakojimas policijai maždaug toks:

Tam tikri Anglijos interesai, norintieji gauti medžiagos sukompromituoti Anglijos Darbo Partijos valdžią, užsakė Zinovjevo laišką išvakariuose visuotinų rinkimų 1924 metais. Agentura, kuri parūpino tą medžiagą, buvo Orlovo organizacija, kuri veikė su buvusių caro armijos oficierium Pokrovskiu Rygoj, su kitu caristu imigrantu Paryžiuj ir su buvusiu caro generolu Kornievu Londone.

Kornievas, kuris buvo patapęs Anglijos piliečiu laike karo, pirmiausia buvo užklaustas apie tą medžiagą. Kornievas rašinėjosi tuo klausimu su Pokrovskiu, o po to su Orlovu ir Gumanskiu, ir kartu su jais padarė draftą Zinovjevo laiško.

To drafto kopiją pasiuntė Anglijon, kur buvo užgirta ir sugrąžinta atgal su instrukcijomis, kokiuo būdu pilnai sufabrikuoti laišką. Pokrovskis perspausdino laišką ant Komunistų Internacionalo popieros lakšto ir užregistravęs pasiuntė Sovietų atstovybei Londone. O tuo pačiu sykiu buvo slaptai pranešta slaptajai policijai apie laiško pasiuntimą, kada jis išsiųstas ir kaip.

Atėjus laiškui į Londoną, bet pirma, negu jis buvo nuneštas Sovietų atstovybei, laiškas pateko į slaptos policijos rankas. Jie prie liūdininkų atidarė ir nufotografavo laišką. Originalį laišką pasilaikė slaptoji Anglijos policija, o fotografiją įdėta i konvertą ir paduota laiškanešiui nunešti Sovietų atstovybei; su laiškanešiu pasiusta du detektyvai. Detektyvai matė, kaip laiškas buvo priimtas Sovietų atstovybėj.

Paskui del to sufabrikuoto laiško Anglijos reakcionieriai sukėlė didžiausią riksmą ir reikalavo nutraukti diplomatinius santikius su Sovietais.

Praradęs įtaką darbininkuose, Trockis pradeda tarnauti buržuazijai, rašydamas šmeižtus prieš Sovietų Sąjungą buržuazinėj spaudoj.

Žuvusių Mainierių Skaičius Siekia 46; Dar 12 Mainierių Nesurasta

PARNASSUS, Pa.—Penktadienį po pietų padarius aprokavimą pasirodė, kad 46 mainieriai žuvo nuo eksplozijos Valley Camp Coal kompanijos Kinloch kasykloj. Eksplozija ištiko pereitą ketvirtadienį.

Dar dvylika mainierių nesurasta.

31 lavonas tapo išimtas iš kasyklos. Vienas mainierys numirė ligoninėj. O dar kiti lavonai neišimti. Pasilikusieji kasykloj lavonai taip labai sudegę, kad negalima jų pažinti.

Kasyklos viršininkai sako, kad 234 mainieriai pabėgo iš kasyklos ištikus eksplozijai.

Nacionalė Mainierių Unija kaltina kompaniją žmogžudystėj. Sako, tokios nelaimės išvengtinos, bet kompanijos nepaiso; kompanijų tikslas—kuodaugiausia pelno prisiplėšti.

Trockistai Organizatoriai Pasmerkė Trockį

MASKVA.— Penktadienį "Pravda" atspausdino pareiškimus trockistų organizatorių, Martinovo, Ivanovskaja ir kitų. Jie pasmerkė Trockio rašinėjimą buržuazinėj spaudoj.

Tie buvusieji trockistai pripažįsta savo klaidas ir prašo atgal priimti į Partiją.

Londonas.— Jenny Lee, 26 metu amžiaus mokytoja, mainierio duktė, Darbo Partijos narė. rinkimuose į parlamentą North Lanarkshire srity sumušė konservatyvų atstovą lordą Scone.

Numirė Komunistų Partijos Narys Bostone

BOSTON.— Vahey Haig Anmahian, Komunistų Partijos narys ir darbuotojas darbininkų judėjime, penktadienį čia numirė. Jis dalyvavo Komunistų Partijos šeštoj konvencijoj.

Anmahian buvo narys Komunistų Partijos Distrikto Pildančiojo Komiteto, ir buvo vadas Progresyvių Čeverykų Darbininkų Unijos. Jis vadovavo Cambridge gumo darbininkų streiką.

Pakraščių Sargybos Laivai Nuskandino Anglijos Laivą, Gabenusį Degtinę

NEW ORLEANS, La. — Pakraščių sargybos ginkluoti laivai šeštadienį atgabeno čia geležiniuose pančiuose surakintus Anglijos laivo Imalone įgulos narius. Vienas įgulos narys negyvas; tai auka kovos, kuri tęsėsi netoli nuo Louisianos pakraščių per dvidešimts keturias valandas tarp Anglijos laivo ir Amerikos laivų.

Laivas Imalone nuskandintas penktadienį. Pakraščių sargyba sako, kad jis buvo nutėmytas gabenime degtinės. Sakoma, kad tas laivas sekmingai šmugeliavęs degtinę per tris metus Naujosios Anglijos pakraštyje.

Pranešimai sako, kad nuskandinto laivo kapitonas nepaisė Dexter laivo komandieriaus ultimatumo liuosai leisti iškrėsti laivą. Po to Dexter pasiuntė paskutinį persergėjimą: "Aš turėsiu tave nuskandinti. Leiskite savo žmones į valtis pirma, negu mes paleisime šūvius."

Anglijos laivas ir tuomet pasipriešinęs, ir laivas Dexter pradėjo šaudyti. Igulos nariai sulipo į valtis ir laivai Dexter ir Walcott juos išgelbėjo.

Didelis Potvinis Bessarabijoj

BUCHAREST, Rumunija.—Cogalnic upė pakilus užliejo 30 kaimų-Bessarabijoj. Keletas asmenų jau žuvo. Daug nuostolių padaryta.

Didžiuma gyventojų išbėgiojo į apielinkės kalnus, kuomet vanduo pradėjo lietis per upės krantus.

Sovietai Tikisi Eksportuoti Daug Filmų Užsienin

BERLYNAS.— Konstantinas Schuetchikoff, direktorius Sovietų filmų pramonės, čia atvyko studijuoti galimybes eksportavimo Sovietų krutamų paveikslų filmų užsienin. Jis sakė, Jungtinės Valstijos pradeda sudaryti gerą marketą naujoms Sovietų filmoms. Iš 130 filmų, kurios bus pagamintos ateinančiais metais, 50 veikiausia bus pasiųsta į Europą, o 15 į Jungtines Valstijas. Jis taipgi sakė, kad Sovietai gamins ir kalbančius judžius.

Žuvo 20 Negrų Vaikų

MAXWELLBORN, Ala.—Penktadienį siautusi audra sugriovė čia ir apielinkėj keletą gyvenamų namų ir mokyklą. 20 negrų vaikučių užmušta. Keletas suaugusių sužeista.

Iš Lietuvos Galės Atvažiuoti 886 Sulig Naujos Kvotos

WASHINGTON.— Prezidentas Hooveris išleido proklamaciją del naujos imigracijos kvotos, kuri įeis galion su liepos 1 d., 1929 m.

Sulig prezidento Hooverio paskelbtos naujos kvotos iš Lietuvos galės kasmet įvažiuoti 886 žmonės (iki šiol galėjo įvažiuoti apie pusketvirto šimto).

Latvijos kvota 236; Finlandijos—569; Lenkijos — 6,524; Rusijos (Europinės ir Azijatiškos) 2,784; Vokietijos—25,957; Anglijos 65,721; Graikijos—807; Rumunijos — 295; Šveicarijos 1,707; Italijos—5,802; Estonijos—116; Turkijos — 266; Ispanijos—252; Švedijos 3,-314; Čekoslovakijos—2,874; Austrijos—1,413; Belgijos 1,304.

SUKILĖLIAI MARŠUOJA LINKUI MIESTO UŽ 30 MYLIŲ NUO TORREON

Valdžios Kariuomenė Atmušė Sukilėlius Ties Mazatlan Miestu ir Drūtina Savo Spėkas

MEXICO CITY.— Pranešama, kad sukilėlių armija, po vadovyste generolo Escobar, kuri apleido Torreon miestą pereitą pirmadienį ir pasitraukė į šiaurius į miestą Jiminez, šeštadienį pradėjo maršuoti atgal į pietus į Bermejillo miestą, kuris randasi už 30 mylių į šiaurius nuo Torreon.

Sakoma, kad sukilėliai ten lauks valdžios kariuomenės atakos. O jeigu federalė kariuomenė neatakuos, Escobar sako, kad jo armija pradėtų maršuoti ant Torreon. Sukilėliai turi 2,800 Quaqui indijonų raitėliu, pastatytų palei gelžkelio linija linkui Torreon.

Sukilėliai sako, kad dalis jų armijos taipgi pasiųsta į pietvakarius į pagelbą sukilėliams netoli Mazatlan miesto.

Dabartiniu laiku generolas Escobar turi savo vyriausią raštinę privatiškam vagone netoli miesto Juarez, Chihuahua valstijoj.

Valdžios kariuomenė, ginanti Mazatlan miestą, penktadienį per du kartu sekmingai atmušė sukilėlių ataką.

Generolas Jaime Carillo, komanduojantis valdžios spėkos Mazatlan mieste, praneša, kad tarp 150 ir 300 sukilėlių raitėlių prisiartino prie Venadillo, už mylios nuo Mazatlan, bet tapo atšaudant į juos iš kulkasvaidžių.

Vienas iš sukilėlių tapo sužeistas, kuomet sukilėliai traukėsi linkui Casablanca, už penkių mylių nuo Mazatlan. Valdžios spėkos drūtinamos gynimui Mazatlan miesto, kaipo svarbaus strategijos punkto. Laivas Progresso, siunčiamas valdžios su amunicija ir maistu, atplaukė į Mazatlan portą.

Policija Užpuolė 3,000 Darbininkų Indijoj

BOMBAY, Indija.—Penktadienį čia 3,000 darbininkų, gelžkelio unijos narių, surengė demonstraciją prieš valdžios pradėtus areštus trečiadienį. Policija užpuolė demonstrantus ir buožėmis daužė galvas.

Darbininkai maršavo ir nešė iškėlę raudonas vėliavas, protestuodami prieš Anglo-Indijos valdžios puolimą ant radikalų darbininkų.

Sustreikavo Šilko Darbininkai Wilkes-Barre

WILKES-BARRE, Pa.—Sustreikavo Wilkes-Barre Weaving Kompanijos šilko audėjai. Streikas sustabdė visą dirbtuvę.

Policija užpuolė streikierių pikieto demonstraciją ir suareštavo streiko vadą. Darbininkai reikalauja 44 valandų darbo savaitės, pakelti algas ir pripažinti Nacionalę Tekstilės Darbininkų Uniją.

Dalinai Laimėjo Streiką

ELIZABETHTON, Tenn.—American Glanzstoff ir American Bemberg kompanijų 5,500 šilko darbininkų dalinai laimėjo streiką, kuris tęsėsi dešimts dienų. Kompanijos sutiko pakelti algas, nors ne tiek, kiek darbininkai reikalavo. Nors kompanijos atsisakė pripažinti naujai suorganizuotą tekstilės darbininkų uniją, tačiaus sutiko nediskriminuoti jos narius. Žinoma, tas kompanijų sutikimas yra tik laikinas.

Prieš streikierius buvo pašaukta valstijos kariuomenė.

Chiangas Pasiuntė 70,000 į Hankowo Frontą

PEKINAS. — Artinasi smarkus susikirtimas tarp Nankingo ir Hankowo militaristų. Chiang Kai-shek, nacionalistų valdžios galva, ketvirtadienį išleido pareiškimą, kad Nankingo valdžia ves karą prieš Hankovo valdonus, kurie eina prieš Nankingo valdžią.

Aprokuojama, kad Nankingo valdžia pasiuntė 70,000 kareivių prieš Hankowo militaristus. Sakoma, kad Hankowo militaristai turi keletą tūkstančių kareivių mažiau.

Sakoma, kad chiniečiai buržujai apleidžia Nankingo miestą, bijodami komunistų sukilimo; jie mano, kad mieste gali prasidėti sukilimas, išsiuntus kariuomenę. Chiang Kai-shek už tai mobilizuoja Nankinge 6,000 kadetų, kurie padėtų policijai kriušinti sukilimą.

Fuller Bijo Francijos Darbininkų Masių

WASHINGTON.— Valstybės departmento viršininkai atvirai pasakė, kad buvęs Massachusetts valstijos gubernatorius Fuller negali būt pasiųstas į Paryžių kaipo Amerikos ambasadorius į vietą pono Herrick iš priežasties Sacco ir Vanzetti nužudymo. Buvo manyta Fulleri paskirti ambasadorium Francijoj. Bet pa Fulleris nelabai nori būt ten ambasadorium, nes bijo Francijos darbininkų masių. Mat, jis yra kaltas nužudyme Sacco ir Vanzetti. Francijos darbininkai neduotų jam ramybės. Del to jis veikiausia bus paskirtas ambasadorium kitur.

LITHUANIAN DAILY LAISVĖ
Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
Every day except Sunday at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIBTION RATES:

Per year	$6.00	Per year, Brooklyn, N. Y.	$8.00
Foreign Countries	$8.00	Half year, Brooklyn, N. Y.	$4.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879

MARŠALAS FOCH

Ex-kareiviai atsimena vardą maršalo Foch'o, nes jis buvo visų Antantės spėkų vyriausias komandieras. Plačioji buržuazinė visuomenė jau buvo beužmirštanti vardą savo didvyrio. Tarptautinis proletariatas, o ypatingai Sovietų Sąjunga pažinojo jį, kaipo vieną iš savo didžiausių priešų. Jam mirus, patriotinių smilkalų sriovė pakils augščiau Triumfo Arkos (Paryžiuj), bet ji nepajėgs nustelbti tą pamatinį faktą, kad buvusieji Aliantai dabar yra mirtinai susipjovę. Foch'o laidotuvių ceremonijos nėra išraiška Francijos-Anglijos-Amerikos-Italijos meilės ir ginklų bendradarbiavimo, bet paprastas šermenų maskaradas, klaikus prisiminimas apie tai kas buvo ir kas jau senai dingo pakitėjusiuose spėkų santikiuose tarpe didžiųjų imperialistinių valstybių.

Mums nerūpi Foch'o ypatybės, kaipo karvedžio ir stratego. Neginčijamas faktas yra tas, kad jis nelaimėjo nei vieno sprendžiamojo mūšio. Jį išgelbėjo Amerikos ekspedicinė armija, kuri suteikė Aliantams milžinišką fizikinę persvarą. Laimėjo ne kokybė, bet kiekybė. Bet ir tose aplinkybėse vokiečių armija būtų galėjus laikytis savo transėjose, jeigu ne revoliucinis krizis, apėmęs vokiečių kariuomenę. Ne Foch'as, bet revoliucinis nepasitenkinimas paralyžiavo vokiečių kariuomenę. Bet didelė būtų klaida, jeigu iš to darytume išvadą, kad Foch'as norėjo revoliucijos. Jisai nenorėjo, kad vokiečių karinė mašina subyrėtų.

Kuomet atėjo tos kritingos dienos lapkričio 1918 m. ir vokiečių Erzbergeriai atvyko į Foch'o stovyklą prašyti pertaikos, jų argumentas buvo vienas: "Pas mus revoliucija! Nesivykite mūsų! Duokite mums susitvarkyti, nes kitaip mus užlies bolševizmo banga!"

Foch'as nesivijo vokiečių už Reino. Jojo klasinis instinktas jam sakė, kad Vokietijos buržuazijai reikia duoti galimybės atsikvėpti. Tegul ji apsidirba su savais revoliucionieriais...

Sako, kad prieš savo mirtį Foch'as norėjo pasimatyti su Hindenburgu. Kokiuo tikslu? Ar kad gaidys pasigėrėtų vanagu, o vanagas gaidžiu? Vargiai. Jųjų buržuazinės tėvynės nesubyrėjo, bet juodu abudu žinojo, kad jųjų darbas nėra atliktas. Karo gaisruose kilo sovietinė revoliucija. Į ją lygia neapykanta žiūrėjo, kaip generolai Hoffmanai ir Hindenburgai—iš vienos pusės, taip ir maršalai Foch'ai, Petainai—iš kitos.

Foch'as ir Sovietai

1928 Karas pasibaigė, bet Foch'as dar vis vadovauja Francijos armijai ir laivynui. Francija siunčia savo armiją (100,000 kareivių ir jūreivių) į Krymą, Odesą, Besarabiją, pietų Ukrainą. Tuo būdu, net formaliai karą nepaskelbus, Francija eina kariautų prieš Sovietus. Mes žinome, kuo pasibaigė ta avatiūra. **Francijos kareiviai ir jūrininkai atsisakė kariaut.** Jie iškėlė raudoną sukilimo vėliavą.

Bet pas Foch'ą buvo dar didesnių planų. Rugsėjo m. 1927 m. jisai davė interviu atstovui laikraščio "Referee". To interviu turinys buvo sekamas: jeigu 1919 metais man būtų buvus suteikta tokia veikimo laisvė, kokios aš reikalavau, tai bolševikai būtų buvę sutriuškinti. Aš būčiau apginklavęs visus bolševikų kaimynus ir vienu kirčiu pabaigęs su rusų revoliucija...

Mes žinom, kodel Foch'as tos laisvės neturėjo. **Tą laisvę jam nedavė proletariatas.** 1919-1920 m. Europos proletariatas kietai ir aiškiai pasisakė už Sovietus. Kare Lenkijos prieš Sovietų Rusiją Europos proletariatas aiškiai ir nedviprasmiai pasisakė už Rusiją, nors Foch'as, rankoves pasiraitojęs, dirbo už Pilsudskio tėvynę.

Foch'as mirė, o revoliucinė proletariato tėvynė gyvuoja! Foch'as kariavo, kad įvesti buržuaziniam pasaulyj amžiną taiką, bet jisai savo akimis galėjo matyti, kad imperialistiniam pasaulyj užvirė nauja smala. Seniau buvo: Vokietija prieš Angliją, Francija prieš Vokietiją. Dabar jau aiškiai nusistatė nauja generalė pasidalinimo linija: Amerika prieš Angliją; Anglija su Francija; Vokietija su Amerika, Italija prieš Franciją! Foch'o ir kompanijos "amžinoji taika" šipuliais subyrėjo. Imperialistinė giltinė dar smarkiau galanda savo kalavijus. Jisai dirbo neapykanta apjakusiam imperialistiniam pasauliui ir tokiu jis jį paliko. Jis bandė grąžinti tam pasauliui pasiliuosavusį jo šeštadalį, kur plevėsuoja raudona vėliava, kur tokiems Foch'ams vietos nėra, bet jo rankos pasirodė per trumpos.

Foch'as-klerikalas

Romos popiežiaus organas "Osservatore Romano" apie mirusį Foch'ą rašo: "iš kruvino karo sūkurių kilo didelės vertės esybė. Didžiojo vado religinis tikėjimas yra milžiniška moralė spėka!"

Mat, Foch'as buvo davatka. Jis buvo susijungęs su zakristija, o per ją su cimborija. Jis buvo popiežiaus vaikas. Tos pačios bažnyčios atstovai, kurie padarė paktą su kruviniausia Italų valdžia ir prisiekė būti jai ištikimi, supranta "moralę spėką", kaipo nasrus, iš kurių žaruoja neapykantos ugnis. Iššudymas 10 milionų kareivių yra geras paminklas tai "moralei spėkai!" O jeigu Foch'o moralė spėka būtų pasiekusi tą šalį, kur viešpatauja proletariato diktatūra, tai hekatombai lavonų būtų dvigubai pasididinę.

Foch'o nėra, bet jojo veislei galima priminti tulą kruviną puslapį iš Francijos istorijos (šešiolikto amžiaus). Kuomet Katrė Mediči ir karalius Karolius IX surengė Baltramiejaus nakties skerdynes, kurioje žuvo desėtkai tūkstančių eretikų (hugenotų), tai Romos papa taip-pat laimino tą "moralį laimėjimą", Romos varpai skambino pergalę, o tuo pat sykiu papa organizavo kariuomenę ir siuntė ją Francijon, kad eretikai, visi iki vieno, būtų išnaikinti. Per tuos keturius šimtus metų, praėjusių nuo Baltramiejaus nakties skerdynių, ta "moralė spėka" (popiežiaus ir Foch'o) remiasi tuo pačiu durtuvu, šimteriopai patobulintu. Jų obalsiu kiekvienoj gadynėj buvo mirtina kova prieš progresą. Jie murdė žmoniją kraujo klanuos.

Už tai naujoji žmonija žinos, kaip jiems atsimokėti.

L. Prūseika.

APŽVALGA

Del Kalbamojo Žurnalo.

Chicagoje, matomai, tarpe draugų eina kalbos del leidimo menininkams žurnalo. Kalbėdamas apie tai, d. Bevardis ("Vilnis" num. 66) rašo:

"Kalbant apie tai, ar mūsų Sąjunga turi galimybių leisti savą žurnalą, mums stojasi vyriausiai šie klausimai:

"Ar turime užtektinai literatinių spėkų?

"Ar galima finansiniai?

"Ar yra pas mus pakankamai energingų draugų platinimui to žurnalo, kad jis pasiektų juo daugiausia žmonių."

Mums įsrodo, kad prie dabartinių sąlygų neverta nė svajoti apie leidimą žurnalo menininkams. Žurnalas reikalingas, bet teoretinis žurnalas, kuriame galėtų būti tik skyrius, paaukotas menui. Jį turėtų leisti Komunistų Partijos Lietuvių Frakcijos Centro Biuras, bei vienas iš mūs dienraščių. Tačiaus ir tas prie dabartinių apystovų nebūtų lengva padaryti. Juo sunkiau, kad mes nepajėgiame išauklėti daugiau literatinių ir veiklių spėkų iš čiaaugio jaunimo. Be to, mūs dienraščiai ir "Darb. Balsas" tulais atžvilgiais silpnoki. Reikia juos gerinti.

Džiaugiasi, Kad Yra Dievas.

Brooklyno fašistų lapelis džiaugiasi, kad "socialistas" profesorius Čepinskis parašęs, jog —

"Bet šiaip, ar taip, tikėjimas progresu veda į tikėjimą, jog yra Dievas."

Yra kuo čia remtis! Tikėti Čepinskiui, reiškia tikėti veidmainiui ir pataikautojui. Čepinskis visą gyvenimą savo kailį ir nuomonę mainė sulyg aplinkybėmis. Pirm 1905 m. revoliucijos jis buvo reakcionierium; revoliucijos laikotarpy—"baisiu revoliuciniu karžygiu"; reakcijos metais (1909), Liepojaus komercinėj mokykloj, kur jis buvo direktorium, p. Čepinskis pats darė kratas studentuose ir du iš jų įkalino už laikymąsi proklamacijų, priešingų caro valdžiai; 1917 metų revoliucijoj Čepinskis vėl "revoliucionierius" ir socialdemokratas. Įsivyravus Lietuvoj klerikalams ir fašistams, tas pats Čepinskis besibičiuliaudamas su jais, pataikauja Romai, pripažindamas dievo buvimą ir kitus melus, skelbiamus išnaudotojų.

Taigi Čepinskio tikėjimas į dievo buvimą gali įtikinti tik tokius kailiamainius, kaip Širvydai, bei jiem panašus.

Pasigailėjimo Verti Tokie "Gudruoliai"

Pastarajam "Tėvynės" numeryj tulas pastabų rašytojas nuduoda labai mokytu ir sekančiai posmuoja:

"Amerikos politikieriai laimingesni už Rusijos politikierius. Štai pats Rusijos diktatorius Stalinas paaiškina, kad jis Trockį ištrėmė iš Rusijos vien užtai, kad pastarasis organizavo atskirą partiją ir atsisakė klausyti Stalino partijos įsakymų..."

Kada ir kur Stalinas sakė, kad jis Trockį ištrėmė iš Rusijos? Kur yra ta "Stalino partija"? Pastabų rašytojas nepasako. Nepasako, nes nieko panašaus nebuvo ir nėra.

Trockį ištrėmė ne Stalinas ir ne "Stalino partija", bet Visa-Sąjunginė Komunistų Partija už tai, kad jis patapo Sovietų Sąjungos priešu (Juo labai aiškiai pasirodė pasiekęs Turkiją, ir pereidamas į kapitalistų spaudą "rišti" Sovietų problemas). Stalinas nėra jokis Rusijos diktatorius, kaip juomi niekuomet nėra buvęs ir Trockis. Diktatūra Sovietų Sąjungoj yra rankose darbininkų klasės, su Komunistų Partija priešakyje.

Betgi "Tėvynės" ir kiti lietuvių buržuaziniai rašytojai to nesupranta. Pirmiau jie skelbdavo, kad Rusiją valdo Trockis, o Amerikos komunistai yra "Trockio bernai". Dabar tauškia tą patį apie Staliną. Tuomi jie parodo ne savo protą, ale visišką ignorantiškumą apie tikrąjį dalykų stovį.

Šarlatanai—Šarlatanais Ir Palieka

Po tokia antrašte menševikų organas ("Naujienos") num. 67 įdėjo rašinį iš Roselando apie ruošiamas komunistų diskusijas, kuris prasideda:

"Komunistai išdalino ir išblaškė lapelius, kuriais "šaukia" į diskusijas "menševikus" ir kitus. Tuose lapeliuose sakoma, kad diskusijos įvyksiančios kovo 20 dieną, t. y. šiandien.

"Taip gali daryti ir daro tiktai žemiausios rųšies šarlatanai. Ba niekas su bolševikais debatuoti arba diskusuoti nesutiko, niekas ir nenori."

Paikesnio ir juokingesnio dalyko berods niekas išgalvoti negalėtų. "Žemiausios rūšies šarlatanai" už tai, kad kviečia žmones į diskusijas. Civilizuotas žmogus iki šiol dar nesurado tinkamesnio būdo priėjimui prie tam tikros išvados be diskusijų—ar tai jos būtų daromos per spaudą, ar gyvu žodžiu, susirinkimuose. Betgi menševikų gazieta vadina šarlatanais tuos, kurie stoja už diskusijas Roselande, nors isteriškai šaukia, kad Rusijoj "nėra diskusijų".

Ir toliau:

"Bolševikai taiko į peštukų jausmus. Jie žino, kad ir gatvėje susirenka minia žiopsotojų, kai pamato du vaikėzu pešantis. Jie mano, kad garsindami "diskusijas", sutrauks daugiau publikos. Ot kodel jie garsina jas.

"Labai gali būti, kad lengvatikių šitokiu garsinimu į savo prakalbas ir sutrauks. Bet nė vienas protingesnis žmogus jų "diskusijose" nebus, nė vienas švaresnis žmogus su jais nediskusuos."

Jeigu Grigaičio gazieta mano, kad komunistai pasigaus lengvatikius, tai jo patiės arba pasekėjų pareiga ten nueiti, pasiimti balsą ir sukritikuoti komunistus, o tuos "lengvatikius" apšviest.

Beje, džiaugiasi, kad nė vienas 'švaresnis žmogus su jais nediskusuos." Atsivertus tų pačių "Naujienų" numerio ketvirtą puslapį, randame **diskusijas su komunistų dienraščiu** apie "imperializmą ir internacionalizmą". Ir retai kuriam "N." numeryj jų nerastum. Taigi melas skelbti, kad "švarųs" socialistai nediskusuoja su komunistais.

Minėto viso riksmo ir šmeižtų priežastis glūdi kitoj vietoj. Per "Naujienas" Grigaitis, mat, gali rašyti kas tik jam ant seilės užeina. Jam, taip sakant, nereikia degti akių prieš publiką. Bet eiti į diskusijas, kur dalyvauja keletas šimtų darbininkų ir jų akyvaizdoje atsistoti ir meluoti—nėra lengva. Todel Grigaitis ir jo pasekėjai bijosi įkišti savo nosį į darbininkų parengimus, diskusijose, prakalbose. Del to jie bjaurioja komunistus už jų rengimą.

Tik del to jiems tinkamiausias ir tas pavadinimas: šarlatanai — šarlatanais ir pasilieka.

PERŽVALGA KNYGOS "KARŲ IR REVOLIUCIJŲ GADYNĖ"

Perskaitęs knygą "Karų ir Revoliucijų Gadynė", kurią parašė drg. Pruseika, noriu tarti keletą žodžių. Autorius knygos įžangoje pažymi, kad dalį medžiagos davė Pašešupys.

Puslapyje 13-tam sakoma: "Ši knyga nėra paprastų pasiskaitymų ar drungnų istorijų rinkinys. Šios knygos raštais mes norime praakinti žmones, kad jie laiku pamatytų pošvaistes prisiartinančių audrų ir kad jie žinotų, kas ir kaip reikia daryti darbininkų klesai karo išvakariuose ir karui kilus." Jau tik šie žodžiai duoda suprasti knygos svarbą. Dabartiniu laiku kiekvienas, kad ir kapitalistinis laikraštis, kalba apie ateinantį karą.

Knygoje "Karų ir Revoliucijų Gadynė" kiekvienos valstybės karinės spėkos, kaip sausžemio, jūrų, taip ir oro, surinktomis statistikomis smulkmeniškai gvildenama. Perskaičius tuos visus karo pabuklus, aiškiau sakant, žmonių žudymui įrankius, šiurkštu darosi. Tos visos mokslinės laboratorijos, tie apmokami mokslo vyrai užšriubuoti suradimui vis nuodingesnių gazų, kad, iškilus karui, būtų galima nušluoti didžiausius miestus su visais gyventojais į keletą valandų.

Statistiškų davinių šioje knygoje yra apščiai ir autorius knygos, pasirodo, nesigailėjo triuso, darbo, kad knyga būtų neišsemiamas šaltinis faktų.

Kalbant apie Amerikos industriją, autorius nurodo, kiek Amerika pasigamina naftos, anglies savo šalyje ir kiek kitose šalyse. Nemanau daryti ištraukas, kad užėmus daug vietos, tik turiu pažymėt, kur sakoma, kad pasaulyje yra 25 milionai automobilių ir jų 21 milionas randasi Amerikoje.

Autorius ima tokių budelių, kaip Mussolini, išsireiškimus, kuris kalbėdamas pasakė: "Mes turime sustiprint savo laivyną ir padaryt mūsų orlaivyno jėgas taip drūtas ir skaitlingas, kad motorų ūžimas užstelbtų kitus garsus, kad jų šešėliai uždengtų saulę nuo Italų žemės."

Kitame skyriuje surinktomis skaitlinėmis nesumušamais faktais parodoma, kiek turčių klasės sūnų tarnavo pereitame kare ir kiek darbo žmonių. Padarius palyginimą, tai tik maža dalelė tebuvo turčių.

Pavergtų kolonijų klausimas nuodugniai gvildenamas. Ir taip vadinamos civilizuotos tautos, kaip Anglija bei Francija ir kitos mažesnės šalelės, su daug mažesniu gyventojų skaičiumi, turi pavergusios su trigubu skaičiumi gyventojų šalis.

Socialistams ši knyga nepatiks. Jie yra numaskuojami, kaipo karo palaikytojai ir parodoma faktais, ką jie užsitarnavo pereitame kare ir ką jie atstovavo ir keno jie reikalus gynė.

Toliaus autorius sako: "Pirmiaus Francijai reikėjo ištisų metų, ar dar net daugiau, kad visą pramonę persiųsti taip, idant ji dirbtų karo reikalams. Dabar nereikės nei pusės metų. Pirmiau Francijos pramonė, įtempusi visas savo jėgas, per mėnesį laiko, galėjo duoti 2,500 aeroplanų, dabar ji per tą patį laiką galės duoti virš keturių tūkstančių aeroplanų (pusl. 41). Jokių komentarų, manau, nereikia.

Tačiaus turiu pasakyti, kad man vienas išsireiškimas šioje knygoje atrodo netinkamas. Mano manymu, tokioje knygoje, kur gvildenama tokis opus klausimas, kaip karas, neturėtų būti. Štai jisai: "Tai taip nusistatę link chiniečių imperialistinio biznio atstovai, kurie bažijasi, kad demokratija jiems taip jau šventa, kaip ir švenčiausias sakramentas" (pusl. 68).

Švenčiausias sakramentas nėra švenčiausias dalykas mūsų gadynėje. Su jo šventumu tik kunigija mulkina darbo žmones.

Kalba šioje knygoje yra visiems suprantama, aiški, ir nėra tų taip daug nesuprantamų žodžių, kurių tenka užtikti kitose mūsų A.L. D.L.D. išleistose knygose. Kalba puiki.

Kadangi knyga apima laikotarpį nuo 1912 metų iki 1928, tai pradžioj knygos, tėmijant ir sekant įvykius, yra daug dalykų atmenamų, ypatingai iš Kominterno tezių. Ši knyga neįvertinamas turtas mūsų literatūroje.

Dzūkų Dėdė.

NEW HAVEN, CONN.

L. D. S. A. 42-ra kuopa buvo surengus draugišką vakarienę 10 d. kovo. Žmonių susirinko neperdaugiausiai. Pakvietus svečius prie stalų, kurie buvo apkrauti valgiais ir bevalgant, prisiminta ir apie tuos darbininkus, kurie kovoja už duonos kąsnį ir kurių daugelis pakliuvą į nelaisvę. Vienas draugas paaiškino apie streikus, kodel jie kyla, kodel darbininkai veda kovą ir paprašė, kad kiek kas išgali paaukotų į T. D. A., kuris veda streikierių bylas ir rūpinasi jų reikalais. Aukojo sekamai:

J. Kučinskas, J. Rudmonas ir V. Ausukaitis po $1; J. Kuncas, J. Dijūnas, J. Petkus, J. Stružas, A. Mileris, J. Pikelis ir B. Medley po 50c. Viso su smulkiomis surinkta $8.22.

B. Medelienė.

JUOKAI NE JUOKAI

Slaunas Ukazas Visiems Pisoriams ir Pisorkoms!

Vožnoji "Laisvės" drukarne!

Koc vienų rozų išklausyk mano elementacijų, kaipo dzūko, kurį kaip kapsai, zanavykai ir kalakutai per kriukį trauko, išnevožina dzūkiškų šnektų ir vis pasikanda mūsų slauniausia vieta—Kriosnos ciltu. Reikalų in tavį turiu labai spravedlyvų necik dėl manį, ale dar ir dėl mūsų cėvynės Lietuvos. Cik paklausykite:

Anų rozų, čitodamas "Laisvį", užkrapinau ant vienos gromatos, kur jūsų vienas pisorius (Tai Švenčioniškis. Red.) virožino apie užmirštus Lietuvos slauniausius vyrus (Didvyrius. Red.), kurie ciek klapato turėjo, kol apciko Lietuvai karalių, kokį ten Ulrikų (ar noposcis žino, kaip anų vadzina?), išučino anų lietuviškai persižegnoc, "tėve mūsų" sukalbėc, ale visų tų darbų ir patį karalių, sabačikas su uodegu numakalavo, noposcis žino kur? Cik tiek man linksma, kad tas jūsų pisorius koc tiek pavirožino apie Lietuvos karalių ir tas bus indrukuota in Lietuvos istoriją, kurią aš dabar pasistanavijys esiu parašyc, dzūkų šnekta.

Dabar aš noriu tavęs, pisorėli, pakarniai paprašyc, kad tu jau toks prašmutnas ir viskų virožniai žinai, tai ar negalėtai pavirožyc ir šitų sekretų? Padrukavok in "Laisvį" kitų praščenijų ir pavirožyk šitų sekretų:

1) Kas pirmas buvo tokis sbravicierius, kuris apkrikštijo visus Lietuvos pisorius ir kitus klopčikus—**ponais?**

2) Kaip ta, **ponų pavietrė,** atsibaladojo in Ameriką ir prikibo, kaip birzgėlė karvei prie tešmenio, prie mūsų tautiečių ir grigaicinių cicilistų čionais?

3) Iš kur tasai žodis **"ponas"** paeina?

Kuris iš visų "Laisvės" pisorių parašys spravedlyviausį gromatų ir padrukavos in "Laisvį" ir acakinės in visus mano klausimus, tas gaus dzidzelį nagradų—**iš lietuviškos ucėlės rago padirbtų liulkų!**

Paparunkavojimas: a) Gromata neturi būt ilgesnė kaip viena, 2½ verškų špalta Juoku skyriuj; b) Rašoma turi būt cikriausia spravedlyvascis ir prauda, nes ir ponų atciradimas, turės būti indrukuotas in Lietuvos dzūkišką istoriją. c) Galima rašyc ir eilėmis.

Cikėdamasis, kad mano nodzieją nenusineš sabakas ant vuodegos, kaip nusinešė Lietuvos karalių, išsižiojys lauksiu acakymo.

Su pašėnavone,

Kriosnos Dzūkucis.

DARBININKŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS ŽINIOS

L. PROSKIKA, Pirmininkas, 15 Union Square, New York City
J. ALEKŠIS, Sekretorius, 157 McKinley Ave., Brooklyn, N. Y.
IG. BACHES, Iždininkas, Box 353, Union Co., Union, N. J

SENUS METUS UŽBAIGUS, NAUJUS PRADĖJUS

Senieji, 1928 metai, jau užsibaigė senai. Greitu laiku pamiršime visiškai apie jų buvimą ir jie pasiliks tiktai istorijoj.

Kadangi praeitis sudaro istoriją, kurioj, be abejonės, ir praėjusieji metai bus įrašyti, tat, manau, bus nė pro šalį pažvelgti atgal į praėjusius metus ir pažiūrėti, ką jie davė del Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos. Kad ta peržvalga būtų pilnesnė, tat turėsiu pradėti nuo pat pradžios ir perbėgti per visus metus.

Reikia pasakyti, kad pradžia praėjusių metų buvo sunki. Narinės duoklės, palyginus su 1927 metais, plaukė silpnai. Kame buvo tikroji priežastis to viso, negaliu pasakyti. Galimas daiktas, kad tai iš priežasties nedarbo, nes tokių nusiskundimų buvo užtektinai. Naujų narių, pradžioje metų, taipgi mažai įsirašė.

Vienam kitam mėnesiui praslinkus, dalykai žymiai pasitaisė. Paėmus vidurinių mėnesių įplaukas ir palyginus su jomis tukomis to paties laikotarpio 1927 metais, pasirodė skirtumas jau iš kito galo. Tuo laiku jau buvo aišku, kad sulaukus metų galo, narių skaičius ne tik kad nesumažės, bet gal dar vienu kitu padidės. Tas spėliojimas išsipildė ir mūsų organizacijos narių skaičius, 1928 metais, kiek paaugo.

Gavimui naujų narių darbavosi visos kuopos ir nariai. Iš 230 kuopų tiktai trys kuopos buvo tokios, kurios negavo nei vieno naujo nario 1928 metais. Kitos visos, daugiau ar mažiau, gavo naujų narių. Daugiausiai naujų narių gavo 52-a kuopa, Detroit, Mich.. Ta kuopa yra didžiausia mūsų organizacijoj, nes turi 310 narių. Paskui eina 1 kuopa, Brooklyn, N. Y., ir kitos.

Iš atskirų darbuotojų daugiausia pasidarbavo del A. L. D. L. D. 1928 metais M. Bacevičienė iš Detroit, Mich., nes ji viena pati, kaip kuopos pranešimas nurodo, įrašė į 52 kuopą 28 narius. Tą didelį ir svarbų darbą ji atliko į nepaprastai trumpą laiką. Jeigu ji būtų turėjusi progą ilgiau pasidarbuoti, tat nėra ir mažiausios abejonės, kad būtų įrašiusi apie pusę šimto.

M. Bacevičienė

Antras iš eilės daugiausiai pasidarbavo del A. L. D. L. D. 1928 metais P. Namikas iš Waterbury, Conn. Jis laike vajaus mėnesio įrašė į 28 kuopą 21 narį. Kaip kuopos sekretorius pažymi apie jo darbavimąsi naujų narių gavimui, tat nėra ir mažiausios abejonės, kad jeigu ne ta nelaboji bedarbė, tat ir P. Namikas būtų gavęs apie pusę šimto naujų narių.

Kalbant apie gavimą naujų narių 1928 metais, negalima praleisti nepažymėjus to fakto, kad tie metai buvo moterų metai del A. L. D. L. D.

P. Namikas

Nors tikrų skaitlinių po ranka neturiu, bet veik galiu tikrinti, kad iš apie 1,000 naujų narių, įstojusių į A. L. D. L. D. 1928 metais, apie 400 buvo moterų. Palyginus su skaitlinėmis, kiek moterų įstojo į A. L. D. L. D. pirmesniais metais, gauni nepaprastai didelį nuošimtį, už tai aš ir vadinu 1928 metus moterų metais.

1928 metais A. L. D. L. D. žymiai sustiprėjo, paaugo ir prasiplatino Kanadoje, toj naujoj lietuvių darbininkų "tėvynėj." Vien tik 137 kuopa, Montreal, gavo 40 naujų narių ir, kaip tos kuopos darbuotojai praneša, yra pasiryžusi įstoti į eilę šimtinių kuopų. Toronto kuopa ir Winnipeg kuopa taipgi gavo nemažai naujų narių. Prie to dar trys naujos kuopelės susitvėrė ir visos ne iš visai mažo skaičiaus narių. Vadinasi, 1928 metai buvo geri del A. L. D. L. D. Kanadoje, nes davė netoli 200 naujų narių. Viso naujų kuopų susitvėrė 1928 metais 7 ir dvi senos atsigaivino.

Agitacijos mėnuo 1928 metais nebuvo tokiu pasekmingu, kokiu jis turėjo būti. Tam nepasisekimui, mano supratimu, buvo daug priežasčių. Tiesa, gavom tam tikrą skaičių naujų narių laike agitacijos mėnesio, bet ne tiek, kiek buvo tikėtasi. Ateityje tos visos priežastys ir kliūtys reikės pasistengti prašalinti ir mūsų organizacijos agitacijos mėnesis turės būti tikrai tuo, kokiam tikslui jis yra rengiamas. Naujų narių mes galime gauti, darbuotojų mes turime, tiktai reikia atatinkamo laiko ir priemonių. Kad naujų narių galima gauti, tat tą įrodė M. Bacevičienė ir P. Namikas.

Santaika tarpe narių ir visoje organizacijoje 1928 metais buvo gera. Išėmus vieną kitą nedidelės svarbos susikirtimą poroje kuopų, jokio trynimosi ir skersakiavimo tarpe narių nebuvo. Visi dirbo santaikoj del vieno ir to paties tikslo, tai yra, del padidinimo A. L. D. L. D. Kad ištikrųjų taip buvo, tat liūdija ir tas faktas, kad jokių nusiskundimų Centro Komitetas iš kuopų negavo. Vadinasi, tarpe kuopų ir narių harmonija buvo gera ir Centro Komitetui neprisiėjo rišti kuopų vidujinius nesusipratimus.

Vieną dalyką galima pastebėti mūsų organizacijos kuopoms, tai kad jos 1928 metais buvo pusėtinai skūpios. Einant pareigas Centro Sekretoriaus Amerikos Lietuvių Organizacijų Priešfašistinio Susivienijimo, kuris turi įsteigęs fondą gelbėjimui politinių kalinių Lietuvoje, pastebėjau, kad A. L. D. L. D. kuopos kur kas mažiau aukojo tam tikslui, negu L. D. S. A. kuopos. O juk A. L. D. L. D. kuopų yra kur kas daugiau ir didesnių, už tai jos ir paaukoti turėtų daugiau. Ateityje ta spragą turėtų būti užpildyta.

Abelnai viską paėmus į daiktą, 1928 metai buvo geri del A. L. D. L. D. Žinoma, buvo ir nedateklių, buvo ir apsileidimų ir nerangumų, bet viską į daiktą sudėjus, gerieji darbai, naudingieji darbai nustelbia visus suklydimus, apsileidimus ir nerangumus ir dar atnešė nemažai naudos del A. L. D. L. D.

Padarius trumpą peržvalgą to, ką davė A. L. D. L. D. 1928 metai, reikia padaryti nors trumpą peržvalgą ir viso to, ką davė A. L. D. L. D. savo nariams ir visam lietuvių darbininkų judėjimui tais pačiais metais. Kad ta peržvalga būtų taip pat kiek pilnesnė, tai ir ją turėsiu pradėti nuo pat pradžios metų.

Nežinau, ką kiti A. L. D. L. D. nariai mano, bet man rodos, kad A. L. D. L. D. 1928 metais davė užtektinai savo nariams už jų įmokėtus pinigus. Gauti tokias tris knygas už $1.50 metinių mokesčių, tai jau yra daugiau, negu galima tikėtis.

J. Alekšis,
A.L.D.L.D. Centro Sekr.
(Tąsa bus)

GRAND RAPIDS, MICH.

(Pabaiga)

Frentystė Grand Rapids giliai įsišaknėjusi. Juo blogyn darbininkų sąlygos eina, tuo frentystės ir kiti panašūs žiedeliai plėtojasi. Tik atydžiau pasidairyk, pamatysi — vienas ar kitas su bosu, formanu, ar inspektoriu šnabždasi. Praeik pro šalį, suuosi mūnšainą smirdant. Vieni bukapročiai bosams mūnšainą neša, girdo, o kiti bosai patys mūnšainą darbininkams pardavinėja ir kuris daugiau to mūnšaino nuperka arba bosams atneša, girdo, tam šiandien bosas geresnis frentas. Rytoj kitas pasiskubins daugiau nupirkti ar atnešti, kitam geresnis frentas, o ant pirmojo jau pradeda skersakiuoti, manydamas, kad anas jau nebenori jam mūnšaino pirkti. Sykį pradėjus pirkti ar girdyti, turi nuolat tai kartoti ir vis padauginta doza, nes kas nors kitas daugiau už tave nupirks ir visos tavo pastangos nuėjo velniop.

Čia įvairios priemonės leidžiamos veikiman. Perkama bosams kalėdų dovanos, gimimų dienose dovanos ir t. t. O darbininkų sąlygos eina blogyn ir blogyn; uždarbis mažyn ir mažyn. Galų gale speed up sistemą įvedus, beskubinant dirbti, pridirbta pilni sandėliai ir darbas turi sustoti. Darbui sustojus, nebeturi žmonės iš ko gyventi, nei bosam mūnšaino nupirkti. Tuomet dejuoja, klausinėja vienas kitą, kas toliau bus, ką daryti. Jie mano, kad kas nors gali patarti kokį stebūklingą būdą, kaip iš tos nebepakenčiamos padėties išeiti. Juk čia, rodosi, didesnio stebūklo nebegali būti, kad apie keturiolika tūkstančių darbininkų leidosi pavergti kokiam šimtui bosų, kad pataikavimu, mūnšainu darbą pirkinėti. Jeigu tas mūnšainas taip galingas, tai kodel bosai nepastato bonką mūnšaino ant mašinos ar benčiaus, kad tas mūnšainas jiems darbą padarytų, bet darbininką šaukia, darbui atsiradus, ir iki užsimušimui verčia skubinti dirbti, kad, pabaigus darbą kuogreičiausiai, vėl galėtų į gatvę išmesti.

Tiesa, nekurie pradeda kalbėti, "kad tai būtų vienybė, kad taip visiems susitarus, viską galima būtų padaryti."

Žinoma, kad viską "būtų galima padaryti," bet reikia susiorganizuoti. Kaip gi be organizacijos tą vienybę pasieksi? Argi bosai būtų darbininkus pavergę, jeigu jie nebūtų organizuoti? Argi darbininkai mano už bosus gudresniais esą, kad be organizacijos nuo bosų pavergimo galės apsiginti?

Juk jau darbininkai išmėgino pataikavimais, prezentais, mūnšainu bosus papirkinėti. Ar pagelbėjo tas? Ar neina sąlygos blogyn? Ar neišmeta į gatvę, kada skubindami perdaug visko pridirba? Už ką dabar mūnšainą ir prezentus bosams pirksite? Už tai, kad pavelina apie fabrikus gatvėmis šlankioti?

Užsiminus, kad reikia organizuotis, į uniją rašytis, kiekvienas senos varnos pasaką pakartoja: "Ale kas iš tos unijos, nieko ji negali padaryti, seni atžagareiviai ją valdo." Taip, seni ją valdo, o kodel ją valdo **seni?** Todel, kad **naujų,** progresyvių, **nėra,** tai senieji turi valdyti taip, kaip jiems patinka, kaip jie išmano. Susirašykite visi, galėsite prašalinti senuosius atžagareivius ir išsirinkti tokią valdybą, kokia jums patinka.

Sako, "unija negera." Kas gi yra unija? Manote, tas čarteris, tas vardas **unija** —yra unija? Ar tie senieji atžagareiviai, kurie dabar unijoje vadovauja, yra unija? **Ne!** Tu, aš, jis ir visi darbininkai, kurie priguli toj organizacijoj, bendrais reikalais vedini, vienon organizacijon susijungę, ir vadinasi **unija.** Jeigu ton organizacijon susijungė žmonės **negeri,** tai ir ta organizacija-unija negera. Todel įstokite, tie gerieji, tie nusimanantieji, tie progresyviai. Prašalinkite iš valdybos atžagareivius, sutvarkykite uniją, kad ji būtų gera ir ji bus gera, jeigu jūs būsite geri. O kad būti gerais, reikia protauti, svarstyti savo reikalus, organizuotis, kovoti, o ne nuolankauti, bosus papirkinėti, verkšlenti, dejuoti, kad blogai. Verkšlenimu, papirkinėjimu padėties nepataisysi.

Na, tik pagalvok, brolau darbininke.

Keliauninkas.

LEWISTON, ME.

Kovo 11 d. numirė Jurgis Klimaitis, 50 metų amžiaus. Jo žmona, ryte išeidama į darbą, paliko sveiką, bet vakare, parėjus iš darbo, rado negyvą. Pašauktas gydytojas, kuris apžiūrėjęs pasakė, kad jau penkios valandos, kaip numiręs.

Klimaitis buvo doras žmogus, su visais draugiškai sugyveno, prigulėjo prie Roko pašelpinės draugijos, kuri ir palaidojo. Nors gyvas būdamas nepriklausė prie bažnyčios, ją nelankė ir netikėjo į religines apeigas, vienok numirus jo kūną nuvilko į bažnyčią ir kunigas apšlakstė šaltu vandeniu, paimdamas už tai $25.

Pasiliko moteris ir sūnus.

Jo Draugas.

CLEVELAND, OHIO

27 d. kovo įvyksta A. L. D. L.D. 22 kp. mėn. susirinkimas. Jis yra svarbus tame, kad nariai atsilankę ir užsimokėję mokesčius už šiuos metus, gaus naują didelę knygą (kuri yra jau atėjus) "Karų ir Revoliucijų Gadynė."

Kitas, nemažiau svarbus dalykas, tai d. D. Petrausko paskaita. Nariai ir narės būkime laiku ir kartu atsiveskime —užkvieskime į šitą susirinkimą ir mūsų draugus kaimynus.

Susirinkimo vieta—6021 St. Clair Ave., Grdinos Svetainėje.

A. L. D. L. D. 22 Kp. **Org.**

CASTON ROPSEVICH

Baigęs Philadelphijos muzikos konservatoriją, duoda lekcijas ant smuikos. Norintieji, kad jūsų vaikai būtų gerais smuikininkais, kreipkitės į mane, o gausite tikrai profesionalę pagelbą. Kreipkitės šiuo adresu:

4715 N. 5th Street
PHILADELPHIA, PA.

Seredomis ir ketvergais:
1218 So. 10th St., Camden, N. J.

'GERAI PATAIKOT'

Taip sako pilietis Ant. Tacilauskas, užlaikytojas Restorano po num. 999 Grand St., Brooklyn, N. Y. "GERAI PATAIKOT PADARYT CIGARUS, kad į mėnesį laiko po 500 JOHN'S CIGARŲ parduodu, kuriuos ne tik lietuviai, bet ir svetimtaučiai myli, nes už penkių blokų nuo mano biznio kostumieriai ateina ir saujoms po penkis cigarus ir po daugiau pasiima ant syk. VISI supratlyvi vyrai myli juos rūkyt, nes geriausia patinka ,todel kad malonūs ir dūmai AROMATIŠKAI kvepi."

M. J. J. Urbszo, 187 Oak Street, Lawrence, Mass., į savo krautuvę kas mėnesis po kelioliką šimtų pasitraukia. Taip pat drg. S. Reikauskas, 214 Schuylkill Avenue, Shenandoah, kaipo agentas, tūkstančiais parsitraukia ir pasekmingai miestuose parduoda; taip ir kiti Brooklyne ir kituose miestuose, kur yra geri lietuviai ir išmintingi darbininkai, pripažino, kad JOHN'S geriausi cigarai Amerikoje po 10 centų.

John Naujokas

Taip-pat progresyviškas lietuvis, užlaikytojas general krautuvės ir laivakorčių agentūros, J. Sekys, 175-177 Park St., Hartford, Conn., nuo senai užlaiko Jono—John's Hand Made Cigarus ir Vytauto, kuriuos visi myli rūkyti ir sako be jų biznyje negalima apsieit!

Todel, draugai darbininkai ir progresyviški biznieriai, ne tik Brooklyne, bet ir kituose miestuose—visur reikalaukite Restoranuose, Užeigose, Kliubuose, ant Balių ir Šturuose bei kituose bizniuose lietuvių išdirbystės draugų cigarų viršmintais vardais, tik pakeliant pirštą, o gausite cigarą, kuris visiems patinka, jog rūkydamas džiaugsies. Mūsų cigarai garantuojami. Cigarus pasiunčiame ant pareikalavimo visur į kitus miestus biznieriams ir privatiškiems žmonėms, daug ar mažai, vis tiek, ir lėšas apmokame.

Adresas:

Naujokų Cigarų Dirbėjai
267 Division Avenue, Brooklyn, N. Y.

Mathew P. Bellas
(BIELIAUSKAS)
UNDERTAKER

NOTARY PUBLIC

Telefonas: Stagg 5043

GRABORIUS

Patarnauju visiems be skirtumo įsitikinimų ir tolumas nedaro del manęs skirtumo. Mano ofisas atdaras dieną ir naktį. Darbą atlieku gerai. Reikale kreipkitės pas mane, o patarnausiu kuogeriausia.

734 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

LIETUVIS GRABORIUS

Norintieji geriausio patarnavimo ir už žemą kainą nuliūdimo valandoje, šaukitės pas:

JONĄ PETRUŠKEVIČIŲ
162 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Rezidencija:
313 W. 3rd Street
So. Boston, Mass.
Tel., So. Boston 0304 W.

Tel., Greenpoint 5765

Lietuviška Akušerė

Baigus mokslą ir praktikavusi prie Dorpato universiteto. Vėliau per keliolika metų savo profesijoje praktikavosi didžiuosiuose miestuose Europoje.

Reikale patarnavimo kreipkitės:

A. Gorbalevska
184 GRAND STREET
Arti Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

$1,000 Tik už 60 Centų

Atsiųsk 60 centų, tai gausi visokių stebūklingų žolių vertės tūkstančio dolerių. Ką tas tūkstantis dolerių žmogui reiškia, jeigu jis yra apimtas kokios nors ligos bei vidurių sugedimo? Toks žmogus yra susiraukęs, nelinksmas ir įvairių nesmagumų apimtas. Jeigu tokiam žmogui ir auksinį kalną parodytum, tai jam malonesnė būtų sveikata, negu tas aukso kalnas. Taigi, jeigu jauties esąs apimtu kokių nors nesmagumų, tai greit reikalauk mūsų vaistžolių nuo bile vienos žemiau pažymėtų ligų ir atgaut savo sveikatą.

Vaistžolės yra nuo sekančių ligų: vidurių užkietėjimo, skilvio nemalimo, nenorė valgyt, strėnų ir pečių skaudėjimo, patrūkimo, dusulio (asthma), peršalimo, skaudėjimo po krūtine, reumatizmo, plaukų slinkimo, pleiskanų, šlapinimosi lovoj ir kitų ligų. Atsiųsk 50c, tai gausi vaistžolių, kurios jums sugrąžins sveikatą, panaikins minėtas ligas.

Jeigu kenti nervų suirimą, galvos skausmus, užimą ausyse, nuomarą, širdies ligą, tai atsiųsk 85c, o gausi mūsų gausius vaistus, taip vadinamus "Nervų Preparatas." Nervų liga yra labai blogas dalykas, bet mūsų Nervų Preparatas užbėga tai ligai kelią ir suteikia žmogui ramumą.

Atsiųsk mums 10c, o gausi mūsų žolių ir knygų katalogą. Reikalingi mūsų žolių pardavinėtojai visuose miestuose.

M. ZUKAITIS
25 Gillet Road, Spencerport, N. Y.

Serganti Vyrai ir Moterys

Ateikit Ir Reikalaukit Egzamino Veltui

Pasekmės būna patenkintinos ir greitos.

Pasekmingai Gydomi Nauju Būdu nuo aštrių ir įsisenėjusių nervų ir odos ligų, eczema, odos išbėrimų, įsisenėjusio kataro ir žaizdų, išsipūtusių liaukų, reumatizmo, sciatica, strėnų skaudėjimo, kvaitulio, krūtinės, plaučių ligų, vidurių, žarnų ir kt. ligų.

MANO KAINOS PRIEINAMOS. Nekainuos nieko pasitart su Dr. Zins del moderniško gydymo.

KRAUJO SPAUDIMO IR KITOKIE KVOTIMAI

X-SPINDULIAI. SERUMAI IR VAKCINAI.

DR. ZINS
Specialistas 25 Metų Patyrimo
110 East 16th Street, N. Y.
Tarpe 4th Ave. ir Irving Pl.
Valandos: 9 iš ryto iki 8 vakare.
Nedėliomis: 9 iki 4 po pietų.

LIETUVIŠKA AUTOMOBILIŲ MOKYKLA

Mes išmokiname taisyti ir valdyti automobiliais į trumpiausį laiką. Mes gvarantuojam laisnius ir diplomus. Pilnas mokslo kursas $25. Taipgi duodame važinėjimo lekcijas už $10. Pamokos dienomis ir vakarais. Informacijos dykai. Atdara nuo 9 ryto iki 9 val. vakaro. Nedėldieniais nuo 11 iki 2 val. dieną. Lietuvis mokytojas J. Tiknus

NEW YORK AUTO SCHOOL
228—2nd Ave., cor. 14th St., N. Y.

Naujausios Mados Žemiausia Kaina

FORNIČIAI

PARDUODAM ANT IŠMOKĖJIMŲ
PO $1.00 arba $2.00 Į SAVAITĘ

Iš priežasties daugumo stako parduodame negirdėtai žema kaina ir veltui pristatome į namus visoje New Yorko ir Brooklyno apielinkėje.

Turime didelį štorruimį, kuriame laikome daugybę puikių rakandų del pasirinkimo. Užeikite ir persitikrinkite.

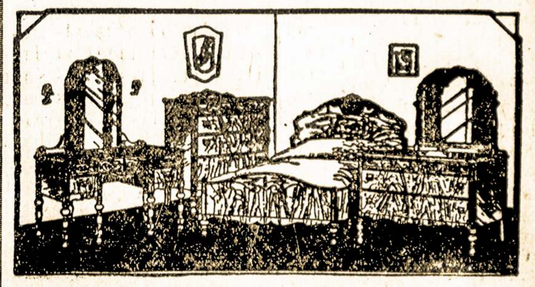

Dabar gaunami iš fabrikų šie daiktai: Living Room Suite, Bed Room Suite, Dining Room Suite, Kitchen Suite, Pečiai, Ice Box, Karpetai ir tt.

MACYS BROS. FURNITURE CO.
198-200 GRAND STREET :-: BROOKLYN, N. Y.
Tarpe Bedford ir Driggs Avenues
Telephone, Greenpoint 2372
Krautuvė atdara nuo 8 v. ryte iki 8 v. vakare

Kaip Mes, 18-ka Politinių Kalinių, Pabėgome iš Kalėjimo

Gamtos Sūnus.

(Tąsa)

Dvinsko kalėjime mes gavome apkaltinimo aktus. Teismas atsibuvo pabaigoje gruodžio mėnesio, 1906 m. Teisė kariškas teismas Dvinsko tvirtovėje, prie uždarų durų. Tos komedijos (kariško teismo) pirmininku buvo generolas Gardejev. Advokatus mums nuskyrė Bendras Politinių Prasižengėlių Gynimo Komitetas, kuris buvo suorganizuotas iš Lietuvos social-demokratų ir Lietuvos demokratų partijų. Šie advokatai mumis gynė: Jonas Vileišis, Andrius Bulota, Vladas Wrublevskis ir Šipilinas. Teisme mūsų prasikaltimas nebuvo įrodytas ir mūsų advokatai į dulkes sumušė valdžios pastatytus šnipus-liudininkus ir pats kariškas teismas turėjo pripažinti, kad mes nedalyvavom užmetamuose mums prasikaltimuose. Bet mes tai žinoję, ir buvome nuteisti: J. Vilimas—mirti, būti pakartu; o Simonas Janulis ir Jonas Liaudanskis iki gyvos galvos į katorgą. Paskui Vilniaus general-gubernatorius teismo nuosprendį atmainė: J. Vilimui mirties bausmė buvo pakeista 20 metų katorgos, o S. Januliui ir J. Liaudanskiui po 15 metų katorgos.

Ir dabar kai aš skaitau laikraščiuose, kaip buržuazinių valstybių teismai teisia ir vėliaus žudo mūsų draugus už jų "prasikaltimus," tai labai gerai suprantu ant kiek jie buvo prasikaltę. Jų prasikaltimai yra tame, kad jie nesutinka su dabartine išnaudojimo sistema ir kovoja prieš ją.

Laike mūsų buvimo Dvinsko kalėjime, tapo nušautas vienas kalėjimo viršininko pagelbininkas, kuris labai persekiodavo politinius kalinius ir užtai stengėsi nuo augštesnės vyriausybės gauti paaugštinimą. Na, ir gavo.

Vasario 14 d., 1907 m., 8 val. vakare, atėjęs kalėjimo sargas mums pranešė: "Susirinkite visus savo daiktus ir marš į kontorą." Supratome, kad mus iš čia išsiunčia, bet kur, negali žinoti. Nuėjome į kontorą, kalėjimo vyresnysis sargas Sadovninkas atidavė mums savus drabužius ir pasakė sudiev, velydamas mums "skoroi svobody" (greitos laisvės). Jis išsireiškė taip: Su jūsų charakteriu, pasielgimais ir užsilaikymu, jūs greitai surasite skylę, per kurią išeisite į laisvę. Apie tą Sadovninką turiu pasakyti tiek, kad tai buvo tikrai savo vietoje turmininkas ir kožną kalinį permatydavo, kas jame slepiasi.

Atsisveikindamas jis pasakė, kad mes esame siunčiami į Vitebską. Iš čia išeinant labiausia stebino, kad mums neuždėjo geležinių retežių nei ant rankų, nei ant kojų. Kareiviai priėmė mus nuo kalėjimo administracijos ir nuvarė į geležinkelio stotį. Ten truputį palaukus, pribuvo traukinys 7 vagonais su geležinėmis grotomis ir visi sausakimšai prikimšti kalinių. Mes vėl apie 60 "kazionų" keleivių laukėme ant stoties. Kadangi tuose vagonuose daugiau vietos nebebuvo, tai iš dviejų III klasės vagonų keleivius perkėlė į kitus vagonus, o mus patalpino į jų vietas.

Pirmu sykiu nuo suareštavimo buvome taip menkai apsaugoti laike persiuntimo iš vieno kalėjimo į kitą. Langai be geležinių grotų. Kareivių apsauga tokia: Viename gale vagono, prie durų, sėdi vienas kareivis, kitame gale kitas. Kad išeiti į toiletą, tai reikia eiti per duris ant platformos ir tada tik atsidursi vietoj. Man į viską gerai prisižiūrėjus ir apmąsčius, mintis į galvą dunkstelėjo, kad iš čia galima pabėgti. Iš sykio daugelis kalinių čėjo į toiletą ir kareivis juos išleisdavo ir stovėdavo prie toileto durų, laukdamas pakol kalinys išeis. Vėliaus kaliniai aprimo: vieni sumigo, kiti išlengvo šnekučiuojasi, besišnekučiuojant, pradeda snausti. Kareiviai, pavargę nuo tų nuobodžių ir monotoniškų savo kelionių, matydami, kad kaliniai ramiai miega bei snaudžia, taip pat pradėjo prie durų sėdėdami snausti. Aš, vaktuodamas tas visas apystovas, sumaniau pasinaudoti proga ir išbandyti savo laimę. Išlengvo atsikėliau nuo sėdynės, priėjau prie kareivio ir pamažėliu palytėjau jo ranką, kurioje jis laikė šautuvą, kad persitikrinus ar giliai jis miega, manydamas, jeigu kareivis pabus iš miego, tai prašysiu, kad išleistų mane į toiletą. Ant laimės, nuo palytėjimo jo rankos, kareivis nepabudo. Tada aš išlengvo atsidariau duris ir išėjau ant vagono platformos. Išėjus, rodosi kokia nematoma magneto spėka traukia ir galvoje ūžia ir pinasi visokios mintys, bet viena už visas galingesnė, kuri sako: "naudokis proga ir ženk ant paskutinio vagono laipto ir šok į sniegą, kuris priims į savo švelnų ir minkštą glėbį." Ir aš, atsidaręs platformos dureles, buvau bešokąs, bet šaltas vėjas taip smarkiai papūtė, ir rodos jis (vėjas) pasakė, kad pakol gausi laisvę, turėsi pereiti per mano šerengą ir aš savo mirtinais nagais taip tave paglostysiu, kad vargiai galėsi perkentėti.

Ir aš tada, tarsi pabudęs iš kokių užburtų svajonių miego pasijutau, kad esąs be kepurės ir tik su vienu švarku. Todel greit permislinau, viena, kad žiemos laike, taip apsirengęs galiu sušalti, o antra, kas nepamatys taip apsirengusį, kiekvienas supras, kad kas nors su tavimi yra negerai. Todel sugrįžau kareivio nepatėmytas į vidų ir valandėlę pasėdėjęs apsivilkau paltu, į kišenę įsidėjau kepurę ir vėl einu prie durų. Dabar vėl galvoje varpai skamba, kad tik kareivis nenubustų, nes dabar išėjęs jau tikrai būsiu ant laisvės ir į vidų nebesugrįšiu.

Esant nebetoli durų, štai vienas kalinys pakyla nuo suolo ir priėjęs pirma manęs prie kareivio pabudinęs jį klausia, kame čia yra toiletas. Kareivis atsistoja, stipriai suspaudžia šautuvą, atidaro duris ir užėmęs savo poziciją sako: "Eikite į toiletą!" Nors man eiti į toiletą nereikėjo, bet ėjau ir einant širdis krūtinėje smarkiai plakė ir šokinėjo, tarsi neturėtų užtektinai vietos. Galvoje-gi smegenys sakė, kad toks momentas daugiau nebepasitaikys niekados.

Sugrįžus iš toileto į vagoną, kareivis daugiau nebemigo, bet, sėdėdamas prie durų žiovavo. Ir mes, važiavę per visą naktį, ryte, išaušus, pribuvome į Vitebsko geležinkelio stotį.

Kuomet mumis atvarė į Vitebsko kalėjimą ir administracija išklausinėjo ant kiek metų kuris nuteistas (mat, mūsų dokumentų sykiu su mumis neprisiuntė) ir gavus nuo mūsų atsakymą, kad vienas ant 20, o du ant 15 metų esame nuteisti į katorgą, tai priėmėjas nustebo ir pasakė: "Ir kam gi jie jumis čia atsiuntė? Juk Dvinsko kalėjimas yra nepalyginamai stipresnis."

Abelnai, kiekvieno nekatorginio kalėjimo administracija nemėgsta laikyti tokių kalinių, kurie yra nuteisti ilgiems metams į kalėjimą. Mat, tokie kaliniai reikia daug labiau vaktuoti, nes jie tankiau pabėga, arba bando pabėgti.

Čia kalėjimas yra iš dviejų korpusų (namų). Tarpe jų yra kalėjimo kiemas, apvestas augšta mūrine siena. Mus patalpino į tvirtesnį namą. Nespėjus mums savo kameroje gerai susitvarkyti, o jau kalėjimo politinių kalinių komiteto nariai atsilankė ir išklausinėjo, ko mums trūksta ir reikalinga. Ir nepraėjo gal pusė valandos, kaip mūsų kameros stalas buvo apkrautas visokio turinio knygomis ir laikraščiais. Visokių valgių taip pat nestokavo.

Tais laikais Vitebsko mieste buvo gerai ir ant tvirtų pamatų suorganizuotas revoliucinio Raudonojo Kryžiaus skyrius, politiniams kaliniams šelpti. Taip, kad tuo laiku šiame kalėjime politiniams kaliniams badauti neprisiėjo.—Ypatingai ant mūs darė nepaprastą įspūdį tas, kad knygos ir laikraščiai, kurie už kalėjimo sienų buvo užginta spausdinti ir platinti, čia, tarpe kalėjimo sienų, pačių politinių kalinių knygyne buvo visi. Ir mes naudojomės laisve spaudos pilnoj to žodžio prasmėje.

Kalėjimo administracijos atsinešimas link politinių kalinių buvo mandagus ir švelnus. Ryte, 5 val. 30 m. vyresnysis sargas išlengvo atrakindavo kamerų duris ir ant viršūnių pirštų įėjęs į kamerą, perskaitydavo ant narų gulinčius kalinius ir pamažėliu išeidavo, kad nepabudinti iš miego gulinčius nelaisvius, palikdamas kameras liuosas, nerakintas ligi 6 val. vakaro. Pavasarį ir vasarą, kada tik nelydavo, politiniai kaliniai per visą dieną išbūdavo kalėjimo kieme: žaizdavo visokius žaislus. Tuo laiku kalėjime buvo daug universiteto studentų, inteligentų ir gerai išsilavinusių darbininkų, kurie priklausė prie įvairių politinių partijų.

(Tąsa bus)

LAISVOJI SAKYKLA

Kanadiečių Bepartyviškumas

"Laisvės" 54 num., Dzūkų Dėdė, Krisluose—Kanadiečiai, rašo, kad pas kanadiečius vyrauja bepartyviškumas, pridurdamas, kad dabartiniais laikais turi kiekvienas nusistatymą.

Kad kiekvienas turi nusistatymą, tai labai abejotina. Tenka dar susidurti su asmenimis, gyvenančiais svetimu protu, pasiduodančiais visokiai įtekmei.

Kad organizacijos neturi griežtų nusistatymų, tas ir negalima daug paneigti. Kiekviena organizacija turi savo tikslą, tik staiga negalima jo įgyvendinti. Kanados organizacijoms tenka taikintis prie aplinkybių. Čia dar nedidelis lietuvių skaičius ir tie dar nesenai ištrūkę iš fašistinės vergijos, su pavergta dvasia, dar neįstengė nusikratyti vergijos liekanų. Tokioj liaudyj dar daugumui labai baisus žodis komunistas, nes komunistai buvo baisiausiai atvaizduojami ir perstatomi blogiausiomis esybėmis pasaulyj.

Tokie asmenys galės tik vėliau tą žodį suprasti. Todel ateityj iš tokių asmenų gali būti aktingų veikėjų. Antra, tai dar nėra Kanadoj tiek daug lietuvių, kad galima būtų skaldytis į daugelį griežtų organizacijų. Tuomet nebūtų galimybės taip įeiti į liaudį ir mažesni būtų darbo vaisiai. Iš vieno dirbant sumanūs organizatoriai mokės paveikti į tokius asmenis ir tik vėliau eiti prie griežtesnio apsirubežiavimo. Todel tenka su visais skaitytis. Išstumti tokius asmenis iš savo organizacijų būtų nesąmonė. Jiems dar baisūs ir nesuprantami kraštutinumai. Dauguma dar stovi persiskyrimo taške.

Sarbu organizacijoms turėti gerus vadus, kurių dar jaučiama didelė stoka. Pastarieji surastų būdus įeiti į liaudį.

Kad šios dienos sąlygose Kanados organizacijose yra įvairių pažiūrų narių, aš tą pripažįstu naudingesniu, negu griežtai apsirubežiuojant priskaldyti daugybes organizacijų. Tuomet nei viena negalėtų tinkamai gyvuoti su mažu narių skaičium.

Manau, kad draugas Dzūkų Dėdė šiais mano žodžiais neužsigaus.

Analfabetas.

SOUTHBURY, CONN.

Įspūdžiai

Kovo 3 d., 9:30 val. ryte, mudu su draugu Krasnicku apleidome Waterbury ir susėdę į gatvekarį leidomės į Southbury, norėdami papulti į A. L. D. L. D. 225 kuopos susirinkimą. Gatvekaris nuvežė į Southbury, bet susirinkimų vieta dar toli ir mums reikia pėstiems keliauti. Leidomės pėsti. Saulutė kaitina ir šildo sniegą, todel kelias visas vandeniu pasruvęs. Automobiliai, praeidami pro mus, apteškia vandeniu. Bet mums nieko kito nelieka, kaip tik bristi per vandenį, žingsniuoti pirmyn.

Pagaliaus ir čia susidūrėme su keblumais, nes nežinojome, kur tas susirinkimas. Pavaikštinėję supratome, kad jau nesurasime susirinkimo vietos, todel nutarėme eiti draugų Sinkevičių ieškoti. Visa kelionė užėmė apie 4 valandas, bet visgi pasiekėme Sinkevičius. Čia radome ir draugą čepulį. Mums ten besikalbant, draugė Sinkevičienė pagamino skanius pietus,o mums, gerokai pasivaikščiojus, jau buvo neprošalį ir užkąsti.

Iš pasikalbėjimų pasirodė, kad farmerių kuopa gyvuoja gerai, kad jie tokiame mažame kaimelyje turi 18 narių ir dar tikisi daugiau gauti. Kas svarbiausia, tai jie turi ir keturis jaunuolius. Na, o kiek mes, gyvendami didesniuose miestuose, kaip Waterbury, Hartforde, New Havene, Bridgeporte, New Britaine ir kitur turime? Jie mums atsakė, kad jeigu mes neturime jaunuolių savo kuopose, tai jau čia mūsų pačių kaltė. Daugelis tėvų priklauso prie A. L. D. L. D., bet savo vaikų neprirašo. Jeigu tėvai savo vaikus prirašytų, tuomet tie jaunuoliai dar atsivestų savo draugus ir kiekviena kuopa turėtų nemažą skaičių jaunuolių.

Mes turėjome sutikti su jų kritika, nes ji buvo teisinga.

Pasikalbėjus pas draugus Sinkevičius, draugai Sinkevičiukai važiavo į Waterbury ir mus su draugu Krasnicku atvežė.

Mes tariame ačiu draugams Sinkevičiams už draugišką priėmimą ir draugui Čepuliui už kritiką, kurios, žinoma, mes nesibijome.

J. Stružauskas.

BOSTONO IR APIELINKĖS ŽINIOS

WALTHAM, MASS.

Čia randasi viena audinyčia, vadinama Boston Manufacturing Co. Vargiai kur taip darbininkai išnaudojami, kaip šioje dirbtuvėje. Kada kituose miestuose numušinėjo darbininkams algas po 5 centus nuo dolerio, tai čia numušinėjo nuo 10 iki 15 centų. Dirbtuvėlė vos tik juda, darbininkai pasilsėdami dirba. Bet geriau būtų, kad ji ir visai užsidarytų, tuomet gal darbininkai greičiau susiprastų, kad reikia organizuotis ir kovoti už savo klasės reikalus, už pagerinimą darbininkų būvio, bet ne bažnyčias statyti.

Čia mes buvome sutvėrę uniją, bet kompanija, išgirdus, kad jau darbininkai organizuojasi, tuojaus pasikvietė italą kunigą, kuriam laikinai suteikė bažnyčią ir pradėjo darbuotis, kad tik tą uniją sugriovus. Kunigas pradėjo darbininkus organizuoti į parapiją ir paskui statyti bažnyčią. Dabar jau turi pasistatę mūrinę bažnyčią, bet už tai užmiršo apie uniją, kad reikia prie jos prigulėti ir vesti kovą prieš savo išnaudotojus.

Dabar, kuomet darbininkai neturi unijos, tai bosai nuolatos darbininkams didina darbą, verčia juos vis daugiau ir daugiau darbo padaryti, o mokestį vis mažina ir mažina. Kuomet audėjui moka nuo dienų, tai už 48 darbo valandas gauna 18 dolerių. O kuomet pradeda dirbti nuo šmotų, tai užtenka ir dvylikos dolerių į savaitę. Kuomet pirmiau vienas audėjas dirbo ant šešerių staklių, tai dabar turi dirbti ant 10. Juo daugiau staklių valdo, tuo mažiau algos gauna. Kur pirmiau staklių taisytojai dirbo penki, tai dabar pasiliko tik trys ir tą patį darbą turi atlikti. Kitus darbininkus paleidžia kelioms savaitėms iš darbo. Kuomet jie paskui ateina darbo klausti, tai bosas pasako, kad jis to paties darbo neturi, bet duos kitą ir mokės vieton 27 dolerių, tik 24 dolerius, o kai kuriems pasako, kad mokės tik 20 dolerių.

Gerų audėjų trūksta ir boseliai nuolatos prašinėja darbininkus, kad jie atvestų audėjų. Bet kuomet jau turi darbininkų, tai už mažiausį ne taip atliktą darbą, padarytą klaidą, baudžia audėją trimi doleriais. Jeigu tik ant kr[illegible] to audeklo paliksi siūlelį, v[illegible] tiek būsi nubaustas.

Čia randasi A. L. D. L. D. kuopelė, kuri turėjo surengus balių. Pelno buvo $13.15. Todel aukojo "Vilniai" $5 ir T. D. A. $5. Taipgi iš 29 narių jau 11 užsimokėjo metines duokles už šiuos metus.

Loom Fixeris.

Brooklyn LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ĮSTAIGA.

Galės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir t.t. Pulkus steičius su naujaisiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.

KAINOS PRIEINAMOS.

949—959 Willoughby Av.

Tel. 8842 Stagg.

VAŽIUOKIM Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ!

TIK $303 IŠ NEW YORKO Į MASKVĄ IR ATGAL

Draugai! "Laisvė" nori suorganizuoti ekskursiją į Sovietų Sąjungą. Jei atsilieps ne mažiau kai 25 ypatos, norinčios važiuoti su "Laisvės" ekskursija, tai "Laisvė" duos ir vadą ekskursijai, kuris nuveš į Maskvą, kartu su ekskursantais pervažiuos visas svarbiąsias vietas Sovietų Sąjungoje ir kartu sugryš į Jungtines Valstijas. Kelionės kaštai į abi pusi $303. Čia įrokuojama Jungtinių Valstijų pasportas ir Sovietų Sąjungos viza. Pragyvenimo lėšas Sovietų Sąjungoje pasidengs patys ekskursantai. Ekskursijos laiką mes skiriame 30 dienų Sovietų Sąjungoje. Bet norėdami ekskursantai gali grįžti pavieniais ankščiau arba galės pabūti ilgiau ir vėliau sugrįžti pavieniais.

Ekskursija pervažiuotų svarbiąsias industrijas, dailės, k[illegible] tūros, darbininkų poilsio vietas ir aplankys lietuvių kolon[illegible] Baltgudijoje ir kitur. Kartu su savim turės vadą, kuris v[illegible] išaiškins lietuvių kalboje.

Užsiregistruokite iki 15 d. Balandžio, 1929

Pirma užbaigimo sutarties su laivų kompanija, "Laisvės" Administracija nori žinoti ar daug rasis norinčių važiuoti su ekskursija į darbininkų valdomą šalį. Todel prašome norinčių važiuoti tuojau užsiregistruoti. Nesiųskite pinigų pirma, negu bus reikalaujama. Tik išpildykite žemiaus paduotą aplikaciją, iškirpkite ją ir prisiųskite "Laisvei" iki 1 dienai Balandžio šių metų.

Aš sutinku važiuoti su "Laisvės" organizuojama ekskursija į Sovietų Sąjungą, kuri rengiama pradžioje birželio 1929 metų.

Vardas _____

Antrašas _____

Miestas _____

Pilietis Jungtinių Valstijų, ar ne? _____

Išpildę iškirpkite ir tuojaus pasiųskite:
"Laisvė" 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Tel.: Greenpoint 9632

K. M. S.

LIETUVIŠKI KONTRAKTORIAI

Budavojame naujus budinkus ir pertaisome senus. Naujį, moderniški, krautuvių langai pakelia kiekvieną kainį. Mes pertaisysime jūsų langus už visai žemą kainą.

Maliavojame budinkus iš viršaus ir iš vidaus. Darbą atliekame greit ir tinkamai.

Tarkitės su mumis del kainos.

Ypatiškai ar laiškais kreipkitės sekančiu adresu:

K. M. S.

644 Driggs Avenue, Brooklyn, N. Y.

Ridgewoodo Skyrius: 253 Grove St.

"TARPININKAS"

(The Mediator)

VAIZBOS IR DAILĖS KULTŪROS MĖNESINIS ŽURNALAS

SU SPALVUOTAIS PAVEIKSLAIS

40 Puslapių, Didelio Formato

"Tarpininkas" duoda $200.00 arba laivakortę į Lietuvą ir atgal dovanų. Pašvestas naudingiems patarimams apie Real Estate, Apdraudą, Morgičius ir kitus nejudinamojo turto reikalus. Pajvairintas eilėmis su gaidom, sveikatos skyrium, legališkais patarimais, juokų skyrium ir anglų kalbos skyrium. Didelio formato, ne mažiau 32 puslapių. Prenumerata metams $1.00, vienas numeris 10c; užsienyje—metams $1.50, pavienis num. 15c. Užsirašykit sau ir kitiems. Sausio numery telpa labai puiki daina "Pumpis," chorui keturiems balsams ir pianui. Dar niekur niekas tokios negirdėjo. "Tarpininkas" pagelbės jums apmokėti bilas. Įsigykit "Tarpininką" tuojau, tai sužinosit, kaip tą galima padaryti.

"TARPININKAS,"

332 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Leidėjas
A. J. KUPSTIS

Lietuvaitė Fotografistė

Fotografuoju, Didinu ir Numaliavoju Visokiom Spalvom Paveikslus

Studija atdara kiekvieną dieną ir nedėliomis nuo 9:30 iki 5 val. po pietų.

MARGARETA VALINČIUS

Room 32, Weltzencorn Bldg.,
PUBLIC SQUARE
WILKES-BARRE, PA.

Tai Tie Švelnūs Cigarai, Kurių Jūs Pageidavot

MENDELO

Padirbti iš suderintų Havanos Tabakų

Vidurys vien tik iš importuotų tabakų.

PO 10 CENTŲ IR DAUGIAU

Išbandykite šiandien

Juos išdirba

STANLEY PAUL

526 N. 11th St. Philadelphia, Pa.

Sulig reikalavimo, šiuos cigarus taipgi ir per paštą išsiuntinėjame, kaipo užsakymus (orderius).

A. L. D. L. D. ŽINIOS

Taip Negalima Daryti

Negerai, kuomet mūsų organizacijų viršininkai apsileidžia, nepaiso organizacijos reikalų, bet negalima džiaugtis, kuomet jau ir perdaug toli nueinama. Visame kame turi būti saikas.

Mūsų organizacijoj dedama pastangų, kad visi nariai pradžioje metų užsimokėtų duokles, nes tuomet centras žino, kiek ant rankų randasi pinigų ir sprendžia, kokias knygas galima leisti. Vienok, jeigu kuris narys negali pradžioje užsimokėti, būtų nesąmoninga jį išbraukti pradžioj metų ir paskui reikalauti naujai įstoti, užsimokant 50 centų. Bėgiu visų metų jį reikia skaityti nariu, jeigu tik pats neišsibraukia. Kitaip, mes daugelio narių neteksime. Bet yra tokių kuopų valdybų, kurios neužsimokėjusius narius paskirtu laiku, paskaito iš organizacijos išstojusiais ir paskui reikalauja jau įstojimą užsimokėti.

Antras dalykas ir, mano supratimu, labai negeras, tai daugelio kuopų viršininkai garsina susirinkimus ir sako, kad kurie atsilankys į kuopos susirinkimą ir užsimokės už šiuos metus duokles, tai gaus naujai išleistą knygą "Karų ir Revoliucijų Gadynė." Kad raginami nariai užsimokėti, labai gerai, bet sakyti, kad tik tie gaus knygą, kurie dabar užsimokės, stačiai negalima. Juk šią knygą visi nariai privalo gauti dar už 1928 metų m o k e s č i u s. Todel neduoti tiems nariams, kurie dabar iš vienos ar kitos priežasties neužsimoka duoklių, yra prasižengimas prieš organizaciją. Juk kiekviena kuopa gavo iš centro tiek knygų, kiek ji turėjo pereitais metais užsimokėjusių narių ir todel kiekvienas narys, kuris tik pereitais metais užsimokėjo duokles, turi gauti šią knygą. Tik sekančio leidinio, kuris dabar spaudoj—drg. Kapsuko atsiminimų, nariai, neužsimokėję už šiuos metus, negali gauti.

V. Paukštys.

Raumenims skaudant

Red Cross Inkstams Pleistelėiai Gaunami visose aptiekose. Gaminta Johnson & Johnson, New Brunswick, N.J.

Red Cross Kidney Plaster

Jaučiasi gerai ant nugaros

NĖR DAUGIAU RAUMATIZMO

Naujos ir Pagerintos Gold Medal Haarlem Oil Capsules stabdo skausmus ir gėlimą del Inkstų, Kepenų ir Puslės netvarkos. Ne naujoviškas išradimas, bet virš 200 metų gyduolė daugeliui ligų. Malonios vartoti. Visose vaistinėse trijų dydžių. Ieškokite "Gold Medal" vardo kiekvienoje dėžutėje.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

PHILADELPHIA, PA.

Socialistų ir Fašistų Prakalbos

Kovo 3 d., tautiškoj svetainėj, pietų pusėj, įvyko prakalbos, kurias surengė tautiška pašelpinė draugystė. Ši draugystė turi nuosavą namą, kurį išrandavoja kitoms draugijoms del mitingų ir pramogų.

Pirmiausiai pirmininkas atidarė programą, perstatydamas Ateities Žiedo vaikų draugijėlės chorelį, po vadovybe draugės Basanavičiūtės. Chorelis padainavo kelias daineles ir labai puikiai. Jis gerai pralavintas.

Kalbėtojai buvo socialistas škaplierninkas Grinius, fašistų armijos kapitonas Biržietis, republikonas Čaladinas ir tūlas piliečių prezidentas Švedas.

Pirmininkas perstato kalbėtiti Čaladiną. Jis pirmiausiai pasako, kad ne kalbėti atėjo, bet tik publikai pasirodyti, vienok drožė spyčių pasigirdamas, kad jis atstovauja piliečių kliubą ir jisai kalbės už piliečius. Jis apgailestavo, kad mes mažai turime lietuvių piliečių Philadelphijoj, ragino, kad lietuviai gilintųsi į r e p u b l i k o n ų politiką, nusiskundė, kad pereitais metais kliubas padarė klaidą balsuodamas už Smithą, o ne už Hooverį. Jis pasigyrė, kad piliečių kliubas nutaręs surengti bankietą, į kurį pasikviesią miesto majorą ir Lietuvos fašistų valdžios atstovą Balutį iš Washingtono. Vadinasi, kliubas baliavos su fašistais ir republikonais. Bet to dar neužtenka. Jis pasakė, kad kliubas išrinkęs komisiją, kuri eisianti per draugijų susirinkimus ir prašysianti parasmos, nes tų politikierių iždas tuščias. Čia jau kiekvieno darbininko pareiga parodyti duris tiems ponams, kuomet jie atsilankys į draugijų susirinkimus prašyti aukų toms puotoms. Kuri draugystė aukos tiems ponams nors kelis centus, tai prasikals prieš darbininkus.

Pabaigus jam kalbėti, jauna mergaitė, M. Gailiuniūtė, puikiai pašoko. Ji turi sugabumų ir publiką patenkino.

Antras kalbėjo republikonas Švedas. Jis irgi pradėjo dejuoti, kad mes, lietuviai, mažai kreipiame domės į pilietystę. Jeigu visi Philadelphijos lietuviai būtų šios šalies piliečiais, tai mes turėtume daugelį savo valdininkų ir gal net miestą valdytume. Ir kaip tuomet būtų smagu, kuomet čia sėdėtų miesto majoras ir klausytų mūsų prakalbų. Bet kaip tuomet būtų abelnai su darbininkais, tas ponas nei puse lūpų neprisiminė. Mat, tokiems ponams darbininkų reikalai neapeina, jie tik rūpinasi kapitalistų reikalais ir neva savo tauta arba, geriaus pasakius, savo tautos buržuazijos reikalais.

Užbaigus jam kalbėti, pradeda aukas rinkti lėšų padengimui; surenka 19 dolerių su centais.

Trečias kalba socialistas škaplierninkas Grinius. Jis jautėsi lyg ne savo vietoj. Pirmiausiai bandė kalbėti apie draugijos, kuri surengė šias prakalbas, reikalus, bet nesisekė. Paskui pradėjo kalbėti apie kai kuriuos veikėjus ir jų neveiktus darbus. Jo kalba buvo labai nobažna, norėjo publiką sugraudinti, pravirkdyti, bet ji pradėjo juoktis iš jo tokio pamokslo. Pagaliaus, nuvažiavo net prie kumštininko Šarkio ir pradėjo agituoti tėvus, kad jie savo vaikus lavintų snukius daužytis ir tuomi galėtų pagarsėti. Publika dar labiau pradėjo juoktis. Tuomet vėl griebėsi naujos temos—apie įsigijimą lietuviams nuosavo parko ir t. t. Bet publika juokiasi iš kalbėtojo. Tuomet jis pradeda rėkti, kad "aš čia jums ne juokus sakau, bet gryną teisybę." Bet ką tu padarysi su publika, kuri jo tą "teisybę" paverčia juokais ir kvatojasi. Matydamas, kad publika iš jo juokus krečia, tai jau pareiškė, kad savo pamokslus užbaigia.

Kalba Lietuvos fašistų armijos kapitonas Biržietis, kuris nesenai atvyko į čia. Pradėjęs kalbėti, pasidžiaugė, kad jau dabar ne taip, kaip pirmiau buvo, dabar jau Lietuvoj nesą nei žandarų, nei kazokų, kaip kad caro laikais buvę; dabar jau viskas esą lietuviška ir visi lietuviškai kalbą, pati valdžia gražią lietuvių kalbą vartojanti. Tik visa bėda esanti tame, kad Lietuvoj nesą gerų šautuvų, gerų ginklų. Mat, jeigu turėtų gerų ginklų, tuomet dar geriau sektųsi d a r b i n inkus šaudyti, nors ir dabar, senais ginklais, moka tie ponai neblogai šaudyti.

Paskui pasakojo, kaip Lietuva gavo nepriklausomybę, kaip fašistai atėmė valdžią iš Griniaus, nes Griniaus valdžia buvus labai palaida, leidus visokiems agitatoriams važinėti po Lietuvą ir t. t. žodžiu, didžiavosi dabartine fašistine valdžia ir jos darbais. Džiaugėsi, kad prie dabartinės fašistinės valdžios esanti tvarka labai gera ir t. t. Pasakojo kokias dabar Lietuvos valdininkai nešioja uniformas, kaip jie apsirengę ir t. t. Apie tai, kaip Lietuvoj darbininkai ir biednuomenė gyvena, nei puse lūpų neprisiminė.

Kada tas fašistas pradėjo kalbėti, tai publikos buvo apie pora šimtų, bet jam bekalbant, pradėjo skirstytis, apleisti svetainę.

Tai tokios buvo mūsų socialistų, demokratų ir fašistų prakalbos, surengtos pašelpinės draugijos.

Prakalbose Buvęs.

PLYMOUTH, PA.

Šioj apielinkėj darbai eina sumažintomis jėgomis. Kitokių išdirbysčių mažai randasi, apart anglių kasyklų, kuriose darbininkai dirba. Uždarbiai maži, o viskas brangu, todel daugelis negali nei galų su galais sudurti. Todel visų gyvenimas skurdus.

Bet ar darbininkai rūpinasi savo gyvenimo pagerinimu? Nieko panašaus. Jeigu kuriam pasiūlai laikraštį užsirašyti arba knygą nusipirkti, tai tuojaus atsako, kad jis buvo bažnyčioj ir kunigas pasakė tokį gražų pamokslą, kad nei laikraščiai, nei knygos to neparašys. Teisybė, jie iš vienos pusės nusiskundžia, kad sunkus gyvenimas, bet iš kitos pusės džiaugiasi, kad turi gražų kunigą ir kad nebrangiai kaštuoja, tik po dešimtį dolerių reikia mokėti į metus. Bet jie nei nepagalvoja, kad kunigas, paėmęs iš jų po dešimtinę, dar už tai netarnauja, jis už kiekvieną patarnavimą lupa tiek, kiek tik nori. Juk nei šliūbų, nei krikštų, nei laidotuvių dykai neatlieka.

Žinoma, ne visi taip elgiasi, yra lietuvių, kurie jau pradeda suprasti, kad kunigai tik tam ir randasi, kad žmones mulkintų. Todel keli metai atgal šioj apielinkėj laisvesni ir susipratę darbininkai įsigijo laisvus kapus. Ir nors nesenai jie įgyti, bet jau apie šimtas žmonių palaidota be jokių bažnytinių ceremonijų. Tie žmonės nebijojo nei velnių, nei dievų, kuriais kunigai tikinčius gązdina ir be kurių negalėtų nei bažnyčios pasilaikyti.

Reikia priminti ir tai, kad tas mūsų kapines kunigas labai keikia. Bet daugiau protaujanti žmonės į tai nekreipia jokios domės. Po vieno tokio iškeikimo laisvų kapų, atėjo penki parapijonai ir nusipirko vietas. Pasirodo, kad kunigas, bekeikdamas, gerai išgarsina ir tuomet žmonės ateina nusipirkti vietų.

Kovo 31 d. bus susirinkimas kapų bendrovės. Jeigu kurie jaučiatės, kad kunigo jungas jau nugraužė sprandą, tai ateikite ir užsisakykite bei nusipirkite vietą ant laisvų kapų. Dabar dar nebrangios vietos, nes paskui gali pabrangti.

Taipgi visi šios organizacijos nariai turite dalyvauti susirinkime ir kurie dar esate skolingi, tai būtinai atsiteiskite. Susirinkimas įvyks 40 Ferry St., Plymouth, Pa. Pradžia 2-rą val. po pietų.

Rašt. **J. Staškevičius.**

ROCHESTER, N. Y.

Gedemino Draugijos 25 Metų Sukaktuvės

Vasario 24 d. suėjo 25 metai nuo draugijos įsikūrimo. Atžymėjimui to svarbaus įvykio surengta apvaikščiojimas su turtinga koncertine programa. Programos išpildyme dalyvavo sekanti: G. Choras, dainininkai solistai—E. Saunor Lekavičienė, E. Vaivodukė, O. Klimašauskiūtė, L. Poškiūtė ir B. Brooks; smuikininkai L. Poškiūtė, F. Druseikutis ir Makohon (ukrainas); piano solo L. Barauskiūtė ir O. Klimašauskiūtė. Dainininkams ir smuikininkams akompanavo E. Andriušiūniūtė, E. Vaivodukė, J. Fidas ir A. Bačiulis. J. Žemaičio orkestra pagriežė keletą gabalų klasiškos muzikos; taipgi buvo ir Collin's armonikų trio. Programos pildytojai, didžiumoje dar tik jaunuoliai, bet atliko pagirtinai gražiai, publika likosi patenkinta. Drg. Kazys Vaivoda, vienas iš tvėrėjų ir auklėtojų draugijos, pasakė atatinkamą prakalbėlę. Pažymėtina tas, kad drg. Vaivoda, nors, aplinkybių verčiamas, yra pasitraukęs iš veikimo, bet klasinės sąmonės žvilgsniu nuo gyvenimo neatsilikęs, kaip kad atsitinka su daugeliu kitų. Prakalba ir visa programa darė gražaus įspūdžio, tik vakaro pirmininkas ne visai tiko savo vietoje, nepasakė nei sykio kas bus atliekama, bet užtai visi programo dalyviai jam buvo "ponai," "ponios," "panelės." Tikrenybėje ten nieko panašaus nebuvo. Jei G. Draugija būtų turėjusi remties ant ponų ir panelių, tai jokios programos nebūtų turėjusi. Visą programą išpildė draugijos narių, susipratusių darbininkų, vaikai-jaunuoliai, kuriems titulas ponas yra taip įgrisęs ir šlykštus, kad jie nei savo mylimo šuniuko tuo vardu nevadina, todel tokiu pirmininko elgėsiu negalėjo pasitenkinti. Kas šiek tiek skaitosi su etika, turėtų vadinti žmones taip, kaip jie ištikrųjų vadinasi, o ne taip, kaip papuola. Juk mūsų kalboje švaresnių žodžių netrūksta.

S. S.

CLEVELAND, OHIO

Naudinga Paskaita

Kovo 13 d. L. D. S. A. 24 kuopos mėnesiniame susirinkime dalyvavo apie 40 moterų ir apie desėtkas vyrų. Narės skaitlingai susirinko pasiklausyti paskaitos. Tik gaila, kad pašalinės neatsilankė ant taip puikios paskaitos. Reikia pasakyti, kad L. D. S. A. 24 kuopa auga, stiprėja ne vien kiekybe, bet ir kokybe. Šiame susirinkime persikėlė į 24 kuopą plačiai žinoma veikli moteris kaip dailėj, taip ir politikoj, Adelė Valatkiūtė-Waikins. Taipgi 24 kuopa yra pasižymėjus aukomis jau nuo senų laikų; retas kuris susirinkimas praeina, kad neaukotų įvairiems reikalams. Taip ir šiame susirinkime aukojo, rodos, $30 Tarptautiniam Darbininkų Apsigynimui ir $10 drg. Karsonui.

Užbaigus susirinkimą, skaityta paskaita "Rožės Luxemburg gyvenimas ir darbai," parašyta J. T. Bimbienės. Skaitė Aleksandra Likiūtė-Panzer. Paskaita yra gražiai, poetiškai parašyta, labai žingeidi ir naudinga kiekvienam mąstančiam žmogui išgirsti ją. Gerumą ir gražumą paskaitos liūdija stebėtinai tylus klausytojų užsilaikymas; visą laiką nei galvos niekas į šalį nepakreipė ir jeigu akis užmerktum, tai netikėtum, kad bent viena ypata randasi svetainėj apart skaitytojos, kurios maloniai švelnus balsas labai gražiai, taktingai dėstė "Raudonosios Rožės" trumpą gyvenimą ir didelius jos darbus. To visko besiklausant, žmogus junti kokį tai ūpą, gauni augštas, kilnias mintis ir nuskrendi į praeitį, į tą laiką, apie kurį girdi balsą, be šauksmų, riksmų, bet malonų, taktingai škambantį, kaip muzikos stygą, ir užmiršti visiškai, kur randiesi.

Šita paskaita turėtų būt skaitoma kiekvienoj lietuvių kolonijoj. Kur nėra L. D. S. A. kuopos, ten gali kitos organizacijos skaityti.

Labai geistina, kad drg. J. T. Bimbienė parašytų ir daugiau paskaitų ant ateinančios žiemos. Jos paskaitos geros, ji turi tam gabumus. Taipgi skaityti turi labai parinktos ypatos, t. y., ne tie, kurie gali greit skaityt, bet tie, kurie moka gražiai skaityti.

Be galo naudinga tokios neilgos paskaitos, kurias galima perskaityti po draugijos susirinkimui. Tas padaro skaitlingus susirinkimus ir duoda supratimą.

K. F. R.

MINERSVILLE, PA.

Čia dabar labai sunkiai serga draugė Krasnickienė, kurią veik visi lietuviai žino, kaipo padoraus gyvenimo moterį. Ji nuo religinių prietarų jau senai atsikračius, tai lietuviškoms davatkoms apie ją parūpo.

Ten kokios moterų katalikių dr-jos susirinkime, kur ir kun. Karalius dalyvavo, pakelta klausimas, ar galima aplankyti tą sergančią bedievę. Kunigas į tai atsako: Taip, galima, nes tai yra nuo dievo prisakymas mylėt artimą savo.

Ant tokio kunigo pareiškimo iš tamsesniųjų davatkų smarkiai suriko: Kaip tai kunigas gali pavelinti lankyti bedievius ir t. t. Girdi, jeigu jai nereikia dievo, nei bažnyčios, tai mums jos nereikia, tegul ji sau serga ar miršta.

Čia kunigas, kaip ir malšinančiai, vėl atsako: O, ne, ne! Kad ji netiki į dievą ir į bažnyčią, tai ją tik dievas gali sūdyti, o ne mes. Vienok davatkų ir tuomi neįtikino, jos nepatenkintos, kitos murma.

Matydamas kunigas, kad čia gali išeiti ir už susirinkimo sienų murmėjimas, kas gali pakenkti mulkizmo biznei, daro nusileidimą, sakydamas: Kas nenori, gali nelankyti, tai grieko nėra.

Tai tau ir doros mokytojas. Tiek davatkas sumulkino, kad ir patsai viešai turėjo pasiduoti jų neapykantai ir pripažinti artimo meilės prisakymą nieko nereiškiančiu.

A. Arbačauskas.

Svarbus Pranešimas Visiems Darbuotojams Priešfašistinėj Dirvoj

Šiuomi pranešu visiems Amerikos Lietuvių Organizacijų Priešfašistinio Susivienijimo lokalinių komitetų sekretoriams ir šiaip atskiriems darbuotojams priešfašistinėj dirvoj, kad aukščiau minėtos organizacijos Centro Komitetas savo susirinkime, laikytame 12 dieną kovo, 1929 metais, padarė sekančias permainas Veikiančiajam Komitete: į vietą J. Alekšio, ėjusio pareigas Centro Sekretoriaus nuo pat organizacijos susiformavimo, kuris iš priežasties turėjimo nepaprastai daug darbo ALDLD, eiti tas pareigas ant toliau nebesutiko, nuskyrė J. Weiss, buvusį Centro Iždininką, eiti pareigas Centro Sekretoriaus, o J. Alekšį nuskyrė eiti pareigas Centro Iždininko. Visi lokalinių komitetų sekretoriai privalo gerai įsitėmyti tą permainą ir nuo šio laiko su visais reikalais kreiptis pas naujai nuskirtą sekretorių *J. Weiss* sekančiu adresu: J. Weiss, 393 — 12th St., Brooklyn, N. Y. Siunčiant pinigus (Money orderius, ar banko čekius) reikia išrašyti J. Alekšio vardu ir pasiųsti Centro Sekretoriui aukščiau paminėtu adresu:

J. Alekšis,
Buvęs Centro Sekretorius.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LIETUVIS GRABORIUS

IR BALZAMUOTOJAS

Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atatinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nuliūdimo valandoje prašau kreiptis prie manęs.

1439 South 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.

TELEFONAI:
Bell . . . . . Oregon 5136
Keystone . . . . . Main 9669

Labai Parankus Kišeninis LIETUVISKAI-ANGLIŠKAS ir ANGLIŠKAI-LIETUVISKAS ŽODYNĖLIS

Iš 18,000 žodžių

Tuojaus įsigykite jį ir kasdien turėkite su savim. Bile reikalui esant, jis bus jūsų geriausias pagelbėtojas, prietelius ir draugas.

KAINA $1.25c

"LAISVĖ"
46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "LAISVĘ"

Bell Phone, Poplar 7545

A. F. STANKUS

Graborius-Undertaker

Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių. Norintieji geriausio patarnavimo ir už žemą kainą; nuliūdimo valandoje šaukitės pas mane. Pas mane galite gauti lotus ant visokių kapinių kuogeriausiose vietose ir už žemą kainą.

1023 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APTIEKA

Kas yra žmogaus amžinas priešas?—Šaltis. Jis ne tik sunkiausias ligas įvaro, bet ir į grabą paguldo. Bet tie, kurie vartoja po plačią Ameriką pagarsėjusius

URBAN'S COLD POWDERS
(Miltelius nuo šalčio)
jokių šalčių nebijo. Už 75 centus už baksą apsiginkluok nuo savo amžino priešo!

URBO LAX TABS
(25 centai už skrynutę)
yra tai kanuolė prieš kitą amžiną žmogaus priešą—vidurių užkietėjimą—kuris žmogui pagamina daug rūpesčių ir sunkių ligų.

Lietuviškų, Bulgariškų, Homeopatiškų ir kitokių vaistų tegalima gauti pas—

F. URBONAS
151 Metropolitan Avenue Brooklyn, N. Y.
Telephone: Greenpoint 1411

ANTRA APTIEKA
6102 Grand Ave., kamp. Clermont, Maspeth, L. I., N. Y.
Telephone: Juniper 9796

Siųsdami pinigus su savo adresu, užrašykite:
FRANK A. URBAN'S PHARMACY
151 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

ORDER BLANK: _____

Aš, žemiau pasirašęs, siunčiu jums VIENĄ DOLERĮ, už kurį malonėsit man prisiųsti URBAN'S COLD POWDERS ir URBOLA, su visais nurodymais, kaip vartoti.

Vardas _____
No. _____ St. or Ave.
Miestas _____ State _____

AMERICAN AUTOS SCHOOL

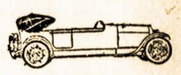

PHONE, REGENT 2177-0474 "Mokykla su Reputacija"

Būkite Savystovūs—Išsimokinkite Automobilių Biznio

Mūsų ekspertai instruktoriai išmokins jus važiuoti ir taisyti visokių išdirbimų karus į trumpą laiką. Užtikrinta vietos pas mus išsimokinusiems. Būkite savystovūs ir pelnykite didelius pinigus. Jei jūs ir turite amatą, visvien verta žinoti ir bus jums ant naudos žinojimas, kaip operuoti automobilių. Turime savininkų, šoferių, mechanikų, taipgi ir moteriškių klases.

PERSITIKRINKITE, AR TIKRAI TURITE TEISINGĄ ADRESĄ

Įėjimas iš 736 Lexington Ave., tarpe 58th ir 59th Streets
21 metai, kaip įsteigta New York City

NAUJAUSIOS MADOS

RUSIŠKA PIRTIS TURKIŠKA

EXTRA! Laike bedarbės pirties kaina nupiginta iki 50 Centų
Nuo 8 v. ryto iki 6 v. vak.: po 6 val.—75c

M. TEITELBAUM, Manadžeris

Naujai perdirbta Rusiškai-Turkiška Pirtis dabar atidarė naujausios rūšies maudynes su moderniškais pagerinimais
Čia įtaisyta didelis plaukimui prūdas su šviežiu šulinio vandeniu ir mažesnis prūdas su sūrum vandeniu

LAPUOTOS IŠSIPĖRIMUI VANTOS VELTUI

ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ

Panedėliais nuo 12 val. dieną per visą naktį Utarninkais nuo 12-tos val. dieną iki 12 val. nakties

MOTERIMS: Panedėliais ir utarninkais

Trys gariniai kambariai delei išsipėrimo:, Rusiškas, Turkiškas ir garo vanojimosi kambarys. Didelis, oringas miegojimui kambarys; taip pat RESTORANAS su geriausiu garantuotu patarnavimu.

29-31 Morrell Street, tarp Cook ir Debevoise Sts.

TIES BROADWAY IR FLUSHING AVE., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: Pulaski 1090

VIETOS ŽINIOS

Studentai Nušvilpė Policijos Galvą už Žiaurumą

Policijos galva Whalenas bandė apgint savo žiaurumą su areštuotais žmonėmis, kalbėdamas Columbijos Universiteto Mokytojų Kolegijos svetainėje. Studentai jį pakartotinai nušvilpė. Tuos, kurie išreiškė jam savo nepritarimą, jis pavadino "neišmanėliais"; prie neišmanėlių priskaitė ir profesorių Moley, nes ir šis profesorius yra priešingas Whaleno "trečiajam laipsniui." Trečiasis gi laipsnis yra areštantų kankinimas, kad priverst juos prisipažint nusikaltime. Šitaip dabar New Yorke daugelis nekaltų žmonių pirm teismo baisiai kankinama.

Iš East New Yorko Padangės

Kovo 21 d. įvyko A.L.D.L.D. 185 kuopos susirinkimas. Reikia pasakyti, kad šis susirinkimas buvo lyg ir apmiręs, nors narių susirinko vidutiniai. Buvo manyta surengti vakarienę ant 14 d. balandžio, bendrai visoms trims kuopoms. Bet kitos kuopos rengimą atidėjo rudeniui, todel ir mūsų kuopa su tuom sutiko. Iš finansų raštininko raporto pasirodė, kad virš trisdešimts narių užsimokėjo už šiuos metus.

Užbaigus susirinkimą, buvo paskaitėlė temoj "Ar vieliorība prarijo pranašą Janošių ar Janošius vielioribą?" Buvo trumpai supažindinta su bangžuvėmis ir jų kūno subudavojimu, iš ko aiškiai matėsi, kad ji nieku būdu negalėjo praryti pranašą Janošių, kaip ir Janošius negalėjo praryti bangžuvę.

Beje, draugai S. Dambrauskas ir K. Mockus aukojo po $1 del "Vilnies" paramos.

Šv.

Vienas Žuvo, Kitas Mirtinai Sužeistas Eksplozijoj

Per gazolino eksploziją Teitelbaum kepyklos garaže, 649 Parkside Ave., Brooklyne, vienas darbininkas liko užmuštas ir trys sužeisti. Vienas iš sužeistųjų taipgi veikiausiai turėsiąs mirti. Iš eksplozijos kilęs gaisras padarė apie $100,000 nuostolių.

Juokingai Užsibaigė "Bombų" Istorija

Be reikalo buvo sukrutus New Yorko policija gaudyt manomus piktadarius, kurie būk siuntę keturias bombas ir vieną šautuvą su nupjautu galu iš New Yorko į Chicagą. Vadinamos "bombos," paimtos iš Grand Central Pašto, pasirodė beesančios tiktai rutuliukai kito. Jie buvo siunčiami Chicagon vienam rašytojui-kalbėtojui, kuris laiko prelekcijas apie kriminalistus. Tuos kito rutuliukus jis būtų naudojęs paskaitose apie piktadarius bombininkus.

O kai del "apipjaustyto" šautuvo, tai policija buvo paleidusi tiktai tokį muilo burbulą. Jokio šautuvo ištikro nebuvo dėžutėje su tomis netikromis bombomis.

Tvarkdariai, be abejo, būtų prapliupę apie naują "radikalų, raudonųjų" suokalbį, jeigu ši bombų istorija nebūtų užsibaigusi taip juokingai.

Geltonplaukė Plėšikų Vadovė

Brooklyne vėl pradėjo veikti jauna, geltonplaukė mergina, vadovaudama šaikai ginkluotų plėšikų, kuri apiplėšinėja automobilistus, krautuves ir turtingais atrodančius praeivius. Jos vardas dar policijai nežinomas.

Kaip Taxi-cabai Apskuta Važiuotojus

Bent 3,000 taxi-cabų New Yorke turi neteisingus "myterius" arba redžisterius. Tie redžisteriai parodo daugiau mylių, negu ištikro nuvažiuojama. Taip jau senai yra aplupami važiuotojai. Dar vienas dalykas—vos įsisėdai į taxicabą, tuojaus šoferis nei žingsnio nepavažiavęs ima ir paspaudžia redžisterį, rodantį, kad tavo pravažiuota jau už 15 bei 20 centų. Šoferiai, samdyti darbininkai, žinoma, turi daryt taip, kaip įsako jiems kompanijos, kurioms priklauso taxi-cabiniai automobiliai.

Vyriausybė neva paėmė tyrinėt tas suktybes; bet matomai ir iš to nieks neišeis; tiktai inspektoriai daugiau turės kyšių bei grafto.

Važ.

Socialistiniai Mušeikos Sužeidė Kelis Kriaučius

Socialistų pasamdyti keturiolika mušeikų užpuolė darbininkus, išeinančius iš Dubofsky & Shapiro siuvyklos, 22 W. 21st St., New Yorke. Mat, darbininkai priklausė naujai, kairiajai Adatos Darbininkų Unijai. Mušeikos sužeidė kelis darbininkus, vieną iš jų pavojingai. Pastarasis, 57 metų žmogus, yra siunčiamas į ligoninę. Socialistiniai mušeikos stengėsi nuvaryt šiuos darbininkus į raštinę streiklaužiškos, taip vadinamos International Garment Workers Unijos, bet nepavyko.

Karščiausia Kovo 22 d.

Pereitas penktadienis, kovo 22 d., buvo karščiausia New Yorke kovo 22-ra diena iš 58 paskutinių metų. Termometras siekė 72 laipsnių.

TEATRAS-DAINOS-MUZIKA

NAUJU PAGERINTU BŪDU VĖL RODO "POTEMKINĄ"

Naujoviniu būdu dabar rodomas pagarsėjęs judis "Potemkin," pagamintas Sovietų Sąjungoj. Film Guild Cinema, West 8th Street Playhouse, New Yorke tam judžiui naudoja stereoptišką priemonę, taip kad lošėjai neišeina prisiploję prie paklodės, kaip kad paprastai, bet matosi su tam tikru pilnumu, apvalumu, panašiai kaip gyvenime. Tą pat reikia pasakyt ir apie visas scenas, kurios čia naturalesnės, negu pirmesniuose, "paplokščiuose" to krutamojo paveikslo rodymuose.

Apart "Potemkino," šios savaitės Film Guild Cinemos programoje yra dar "Aelita: The Revolt of the Robots" (Sukilimas Dirbtinų-Mechanikų Darbininkų), pašaipos fantazija, dar pirmu kart pasiekusi Ameriką; taipgi "Last Laugh" (Paskutinis Juokas).

Dar nemačiusiems "Potemkino" galima priminti, kad jame vaizduojama neužmirštinos scenos iš jūrininkų sukilimo tame šarvuotlaivyje. "Potemkino" direktorius buvo S. M. Eisenstein, vienas iš garsiausių Sovietinių menininkų, kuris taip pat buvo ir direktorium kito genialio judžio "Ten Days That Shook the World" (Dešimts dienų, kurios sudrebino pasaulį).

Eisensteinas buvo pirmiau ketinęs atvykti į Ameriką. Bet dabar jau nežada, ir štai kodel—nagi todel, kad Amerikoj paskutiniais laikais labai prasiplatino kalbamieji judžiai (talkies). Eisensteinas mano, kad kalbamieji judžiai yra darkymas ir krutamųjų paveikslų, ir muzikos, ir gyvosios scenos kalbos. Jautresniam ir apie meną nusimanančiam asmeniui tai yra, anot Eisensteino, koks tai barbariškas žargonas, labai nenaturalus, keistai "kenuotas" dalykas.

NEW YORKO PARAMOUNT

New Yorko Paramount Theatre, Time Square, rodoma naturalėmis spalvomis "Redskin" (Raudonasis, indijonas), nupiginta kaina. Pirmiau už pamatymą šio veikalo reikėjo mokėt po du doleriu, kuomet jis buvo Criterion teatre. Pirmaujančią rolę jame vaidina Richard Dix, tas pats, kuris padarė gilaus įspūdžio pirmesniame savo krutamajame paveiksle "The Vanishing American."

"Redskin" yra ne tik dramatiškai interesingas, bet nepaprastai gražus savo gamtiniais reginiais, nutrauktas indijonų gyvenamose vietose Arizonoj ir New Mexicoj. Helen Clark, Victor rekordų artistė, dainuoja judžio temai pritaikytą gražią dainą.

Paramounto programa turtinga ir pamarginimais; turi Earl Carrol'io "Vanities" juokdarį Cliff Crane'ą; juokingąjį klarnetistą-šokiką Wilton Crawley; Albertinos Rasch šokikių baletą; dailišką scenos vaizdelį "Fore," pagamintą Boriso Petroff'o; Alexą Morrisoną, golfo "triksininką" ir t. t.

IRON MASK

(Geležinė Kaukė)

Rivoli Theatre New Yorke jau penktą savaitę eina "The Iron Mask" (Geležinė Kaukė), kur vyriausią rolę lošia Douglas Fairbanks, plačiausiai pagarsėjęs judžių artistas. Veikalas, iš vienos pusės, kaip tąsa "Trijų Muškietierių," yra juokingas, pilnas smarkių, pusiau-padaužiškų prietikių, o iš kitos pusės jis yra istorinis; piešia įvykius iš Francijos karalių Liudviko Trylikto ir Keturiolikto laikų. Iš jo galima gauti neblogo supratimo, kaip atrodė Francija septynioliktame šimtmetyje.

Lietuvos darbininkų ir kaimo biednuomenės dvisavaitinis laikraštis (su paveikslais)

"BALSAS"

daug duoda žinių iš Lietuvos darbininkų ir kaimo biednuomenės gyvenimo ir iš fašistų darbų. Kiekvienas Amerikos darbininkas ir darbininkė privalo užsisakyt "BALSĄ"

"BALSO" KAINA AMERIKOJE:

Metams $1.75
6 mėnesiams.....$1.00

Adresas užsisakyt "Balsą": Germany. Franz Moericke, Koenigsberg Pr., Unter-Haberberg 92, "Balso" Redakcijai.

Kas užsisako "Balsą," tas tuom pat remia Lietuvos darbininkų spaudą ir padeda jų kovai prieš fašistų valdžią.

McCann Pripažįsta Cremo Cigarų Grynumą

Kada Alfred W. McCann, puikusis šio maisto žinovas, ekspertas ką pasako, tas šį tą reiškia.

Nebijodamas, drąsiai Alfred W. Cannn'as liūdijo Teisingumo ministerijai, vyriausiajam New Yorko prokurorui, Apygardos prokurorui ir 210 maisto tikrintojų, prie sveikatos departmento. Ir jis nepralošė. Jo tvirtinimas, produktų gerumą ištikrųjų įvertino ir jų rūšį nustatė teisingai.

Todel American Cigar Company, įvertindama tą maisto žinovą, jo ekspertizmą liūdymais nustatyti ir CREMO cigarus, pripažino ir jis cigarus pažymėjo, esant sanitariškais metodais pagamintus, teikančius sveikatos protekciją, kaip ir geras pienas ar konservuotas maistas. Dr. McCann pripažįsta CREMO cigarus geriausiais, kaip gamintus ne švariose dirbtuvėse ar krautuvėse, bet puikiausiais įtaisymais, grynam ore, saulėtoj vietoj, moksliškai švariose dirbtuvėse; ne pagal senus metodus, bet gražiai, švariai, neliečiant žmogaus rankai, bet gaminami sanitariškais, metaliniais pirštais. Todel CREMO cigarai prie rūkančių lūpų švariu skoniu ir aromatu gaunami.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

CLEVELAND, OHIO

A. L. D. L. D. 22 kp. narių susirinkimas įvyks 27 d. kovo, Grdinos svetainėje, 6021 St. Clair Ave., 7:30 val. vakare. Šiame susirinkime nariai atsilankiusieji ir užsimokėję mokesčius už šiuos metus gaus naują didelę knygą.

Taipgi drg. D. Petrauskas duos paskaitą. **Būkime visi ir visos.**

A.L.D.L.D. 22 Kp. Org. (71-2)

PHILADELPHIA, PA.

A. L. D. L. D. 47 kuopos susirinkimas bus seredoj, 27 d. kovo, Liet. A. Ūkėsų Kliube, 3138 Richmond St. Pradžia 8 val. vakare. Visi nariai ateikit, yra svarbių reikalų aptarti. Kurie dar neatsiėmėt naujos knygos, tai galėsit gauti. Aasiveskit ir naujų narių.

Sekr. P. Zaleckas. 70-71

PAJIEŠKOJIMAI

PAJIEŠKAU savo kaimynų Dominiko Bumblio ir Franciškaus Bludžio, abudu iš Šviekšnos. Meldžiu atsišaukti arba kas žinote praneškite. J. Daugela, 92 Ward St., Worcester, Mass. (71-72)

REIKALAVIMAI

KAS TURIT lotus pardavimui, aš priimu cash prie pirkimo namų, arba išmainau lotus ant namo. Žinis, 499 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel., Jamaica 7394 69-74

APDOVANOKITE SAVO DRAUGUS IR GIMINES GYVENANČIUS ARGENTINOJE, BRAZILIJOJE IR KANADOJ

Jiems galite užprenumeruot DIENRAŠTĮ "LAISVĘ"

Už $6.00 Metams

Ypatingai Kanadoje gyvenantiem "LAISVĖ" labai naudinga, nes ji reguliariai, kasdien pasiekia skaitytojus.

Draugam Kanadiečiam

Norintieji platinti **"Laisvę"** Kanadoje, tuojau atsiliepkite. Gausite puikų atlyginimą už platinimą.

Visais reikalais rašykite:

"LAISVĖ"
46 Ten Eyck St.,
Brooklyn, N. Y.

REIKALINGAS virėjas (Cook) į restoraną. Kreipkitės tuojau po No. 398 West St., New York, N. Y. (71-73)

REIKALINGAS mokytojas Great Neck'e mokinti jaunuolių chorą, kuris tik ką sutvertas iš jaunų vaikučių. Kas sutiktų mokinti už mažą kainą arba norėtų apsigyventi per vasarą Great Necke, malonėkit tuojau atsišaukti. S. Petkienė, 29 So. Middle Neck Rd., Great Neck, N. Y. Tel., Great Neck 297. 69-71

FOR RENT

PASIRANDAVOJA

IŠNUOMUOJAMA 7 kambariai. Visi šviesūs. Labai patogu, nes arti mokyklos. Butas dideliai šeimai patogus. Antras namas nuo Grand St., 4 Mazu St., Maspeth, L. I. Privažiuoti paranku iš visų pusių. Arti geležinkelio stoties. Savininkė antram augšte. Mrs. Domicelė Kilinskienė. 69-71

PASIRANDAVOJA 3-4 kambariai, yra maudynės, elektra, 2 šeimynų name. Randa prieinama. Žinis, 499 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel., Jamaica 7394. 69-74

TAI TAS, KO JUMS REIKIA

PASIRANDAVOJA fornišiuoti kambariai ant dienos, savaitės arba mėnesio; gali randavoti vienas arba du draugai, atskiri įėjimai, gražiai ištaisyti. Galima ir pietus pagaminti nedėliomis, jei kas norės, tik turi išanksto užsisakyti.

G. M. KANTON
3481 Third Ave., arti 168th St.
Pirmas Floras, BRONX, N. Y.

SALES—PARDAVIMAI

PARSIDUODA kendžių štoras arba reikalinga partnerka. Daroma geras biznis. Kreipkitės po No. 1150 Manhattan Ave., Greenpoint, Brooklyn, N. Y. (71-76)

PARSIDUODA gera kamera traukimui paveikslų 5x7 ir 8x10 ir 2 geri "lensai" vertės $115.00. Taipgi parduodu gerą National Cach Registerį, muša nuo 1c iki $1.00 Taipgi ir 6 Tubes Radio. Parduosiu pigiai, nes važiuoju Lietuvon. Kreipkitės nuo 4:30 iki 9 val. vakare.—G. Daugela, 407 Keap St., Apt. 23 Brooklyn, N. Y. (70-72)

PARSIDUODA Restaurantas įvairiom tautom apgyventoje vietoje, galima padaryti gerą pragyvenimą. Parduodu už pigiai, nes greit turiu apleisti miestą. 150 N. 4th St., ir Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 69-71

PARSIDUODA delikatessen krautuvė už labai pigią kainą. Turiu du bizniu, tat noriu greit parduoti. Kreipkitės po No. 45 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y. 69-74

PARSIDUODA Saldainių, Ice Creamo ir Stationery štoras. Senas biznis. Kaina prieinama. Sąlygos vietoje. 114 Union Ave., Brooklyn, N. P., kampas Maujer St. 68-75

DIDELIS BARGENAS

162 West Street, parsiduoda trijų šeimynų namas, nešantis randos $660 į metus. Atiduoda už $3,400, kuomet tikra vertė $4,500. Imokėt $1,000. Kreipkitės: MISS GORHAM, 887 Manhattan Ave., Brooklyn, N. P. (68-73)

Tel. Foxcroft 8523
SHELLAN MUSIC ACADEMY
Mokiname Piano, Balso ir Muzikos Teorijos
L. Bernice Šaliniūtė
Vadovė
411 Evergreen Avenue
(Gates Ave. Stotis)
BROOKLYN, N. Y.

Varpas Bakery, 54 Maujer St., Brooklyn, N. Y.
A. M. Balchunas, Savininka s. Tel. Stagg 6533

Jei Jūs Kenčiate

Nuo by kokios kraujo ligos, skaudulių, skūros ligų, vidurių, širdies ar jaknų ligų, inkstų ar pūslės nesmagumų ir reumatizmo, šaukitės prie manęs, o gausite sau naudos iš mano keturių dešimtų metų patyrimo (14 metų praktikavausi didelėje ligoninėje).

MANO YPATIŠKA ATYDA IR PATARNAVIMAS IKI PAGYDYMO **$10.00**

Bejėgiai Specialiai Prižiūrimi
OFISO VALANDOS: nuo 9 ryto iki 8 val. vakare. Sekmadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

ANDREW EGAN, M. D.
1134 BERGEN ST., BROOKLYN, N. Y.

J. KENTS
Barber Shop
209 East Westfield Avenue
Roselle Park, N. J.

Del vyrų, moterų ir vaikų plaukai apkerpama gražiai, nes daug metų patyrimą turiu šiame amate. Taipgi galite gauti visokių reikalingų tonikų del sulaikymo plaukų nuo slinkimo.

J. KENTRUS, Savininkas
(59-82)

LIETUVIŲ VALGYKLA
Visokių Rūšių Šviežūs Valgiai, Gaminami Lietuvišku ir Amerikonišku Stilium

Pavalgius čia malonu būti, pasišnekučiuoti su kitais, arba ramiai pasiskaityti.—Sykį atsilankę, persitikrinsit.—Pabandykit!

Lorimer Restaurant
J. MARČIUKIENĖ
Savininkė
417 Lorimer Street ("Laisvės" Name), Brooklyn, N. Y.

DR. A. L. CEASAR
DAKTARAS ir CHIRURGAS
Specialistas del visų ligų ir operacijų: Akių, Ausų, Nosies ir Gerklės. Naujausi Diagnozo ir Gydymo būdai.
127 East 84th Street
Tarp Park ir Lexington Aves.
NEW YORK CITY
Valandos: 10 iki 12 A. M.; 6 iki 8 P. M. Nedėliomis 10 iki 1 P. M.

J. LEVANDAUSKAS
GRABORIUS

107 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, Stagg 0788

JUNIPER 7646
RALPH KRUCH FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Telephone, Stagg 4409
A. RADZEVIČIUS
GRABORIUS
(Undertaker)

416 Metropolitan Avenue
(Arti Marcy Avenue)
Brooklyn, N. Y.

Tel., Stagg 9105
Dr. A. PETRIKA
LIETUVIS DENTISTAS
X-Spindulių Diagnoza
(Priešais "Bridge Plaza")
221 South 4th Street
Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
10-12 prieš piet; 2-8 po piet. Ketvergais ir subatomis iki 6 valandai. Penktadieniais ir sekmadieniais tik sulyg sutarties.

Tel., Triangle 1450
Lietuvis Fotografas
IR MALIORIUS

Nufotografuoja ir numaliavoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais

Darbą atlieku gerai ir pigiai
Kreipkitės šiuo adresu:
JONAS STOKES
173 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

Telephone, Greenpoint 2320
J. GARŠVA

Graborius - Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas vestuvėms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.
264 Front Street
Central Brooklyn, N. Y.

MALONAUS PASIMATYMO UŽEIGA

Jūs pažįstate mus, mes pažįstame jus, bet jau senai matėmėsi. Būtų linksma pasimatyti.

Kurie dar nepažįstate mūsų, tai del pažinties užeikite, o būsite maloniai priimti.

J. IR O. VAIGINIS
214 Perry Avenue, Maspeth, N. Y.

Kundroto Tikri Lietuviški Vaistai!

Kiekvienas iš mūsų gerai žino, kokią didelę vertę Lietuvoje turi visokios mūsų vientaučių vartojamos žolės, šaknys ir kitokie naminiai vaistai. Mūsų žmonės taip pigiais naminiais vaistais gydo beveik kiekvieną ligą. Žinodamas tą ir norėdamas mūsų vientaučiams kuogeriausiai patarnauti, pargabenau iš Lietuvos įvairiausių tikrai lietuviškų žolių, šaknų ir kitokių žinomų gydančių vaistų, tarpe kurių ir žemiau paduotus. Galima gauti už 25c, 50c, 75c, $1.00 ir daugiau.

Apynių	Grybelių	Lelijų šaknų.
Aviečių uogų	Gvazdikėlių	Rūtų
Anižių sėklukių	Imbiero šaknų	Rožių
Brolelių	Juodšaknių	Remunėlių
Bernardinų	Kadugio uogų	Seneso plokščiukių
Bezdų žiedų	Kaštavolų	Šalavijų
Badijonų	Kmynų	Seneso lapelių
Čepronėlių	Liepos žiedų	Šafronų
Čobrių	Lisnikų	Trijų devynerių
Čyščių	Mėtelių	Traukžolių
Dobilų	Medetkų	Totorkų šaknų
Daržų našlelių	Mėlynių uogų	Turkiškų pipirų
Devinmečių durnropių	Našlelių	Pinavijų šaknų
Dzingelių	Puplaiškių	Trūkžolių
Dagilių	Parušanijos ir	Valerijono šaknų
Debesilų	daugybę kt.	Šalmėčių
Garstyčių		

Kiekvienas, žinodamas savo prigimtoj kalboj apie kokią lietuvišką gydančią žolę arba vaistą, tegul tuojaus kreipiasi arba parašo į mane, o aš visados kuogreičiausiai išpildysiu jo reikalavimą.

PETRAS KUNDROTA
Ph. G., Vaistininkas
229 Bedord Avenue Brooklyn, N. Y.
LIETUVIŠKOS TREJOS DEVYNERIOS 75 CENTAI
Phone: Greenpoint 2017, 2360, 3514.